

**SAJÓSZENTPÉTERI
KÖZPONTI NAPKÖZI OTTHONOS ÓVODA
PEDAGÓGIAI PROGRAMJA**

Készítette:

Miklós Tóth Erzsébet
Miklós Tóth Erzsébet
intézményvezető

Hatályos 2024. január 01. napjától

TARTALOMJEGYZÉK

Az intézmény jellemző adatai	3
Helyzetelemzés	4.
I.BEVEZETŐ	7.
Sajátos nevelési igényű gyermekek nevelése, ellátása	7.
Enyhe értelmi vagy beszéd fogyatékos sajátos nevelési igényű gyermekek	8.
Több fogyatékoság...	9.
Egyéb pszichés fejlődési zavar...	9.
II.GYERMEKKÉP, ÓVODAKÉP	10.
III.AZ ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI	11.
Az óvodai nevelés általános feladatai	
1. Az egészséges életmód alakítása, egészségfejlesztési program	12.
2.Az érzelmi, erkölcsi és értékorientált közösségi nevelés	16.
3. Az anyanyelvi-, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása	18.
IV.AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI	19.
Személyi feltételek	19.
Tárgyi feltételek	20.
Az óvodai élet megszervezése	21.
Az óvodai ünnepek, jeles napok	22
Igénybe vehető szolgáltatások	24.
Az óvoda kapcsolatai	25.
V.AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGI FORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI	28.
Játék	28.
Verselés, mesélés	29.
Ének, zene, énekes játék, gyermektánc	31.
Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka	32.
Mozgás	33.
A külső világ tevékeny megismerése	35.
Munka jellegű tevékenységek	37.
A tevékenységben megvalósuló tanulás	38.
Egészségnevelés és környezettudatos magatartás	40.
Mérés, értékelés	49.
VI.GYERMEKVÉDELEM	50.
VII.AZ ESÉLYEGYENLŐSÉGI CÉL MEGHATÁROZÁSÁNAK FELADATAI	52.
VIII. BEFOGADÁSI SZABÁLYZAT	52.
IX.LEGITIMIZÁCIÓS ZÁRADÉK	54.
X.MELLÉKLETEK	51.

Az intézmény jellemző adatai

Az óvoda hivatalos elnevezése:

SAJÓSZENTPÉTERI KÖZPONTI NAPKÖZI OTTHONOS ÓVODA

Az óvoda pontos címe: 3770 Sajószentpéter, Harica utca 3. sz.

Maximálisan felvehető gyermeklétszám: 330 fő

Az óvoda fenntartója Sajószentpéter Városi Önkormányzat
3770 Sajószentpéter, Kálvin tér 4. sz.

Az alapító okirat száma, kelte: I01/229-11/2023., 2023. augusztus 07.

Engedélyező neve: Sajószentpéter Város Önkormányzata
3770 Sajószentpéter, Kálvin tér 4. sz.

Kapcsolódó szervezeti egység:

SEMMEIWEIS UTCAI TAGÓVODA
3770 Sajószentpéter, Semmelweis utca 4.

MÓRA FERENC UTCAI TAGÓVODA
3770 Sajószentpéter, Móra Ferenc utca 1.

Az óvodai csoportok száma: 11 csoport

A nevelés nyelve: magyar

Az intézmény igazgatója: Miklósné Tóth Erzsébet

Helyzetelemzés

2007. év augusztus 1-jével került sor a Sajószentpéteri óvodák összevonására, így intézményünk egy székhely óvodából és kettő tagóvodából, azaz egy központi és kettő tagóvodával működő egységből áll.

Az intézmény székhelye:

Sajószentpéteri Központi Napközi Otthonos Óvoda
3770 Sajószentpéter, Harica utca 3. sz.

Az óvoda a Pipiske domb lábánál csörgedező Harica patak mellett, a BÉV telepen található. 1976-ban épült könnyűszerkezetes paneles eljárással, melynek bővítése és felújítása 2012. évben az Európai UNIO támogatásával valósult meg.

A 120 férőhellyel rendelkező, négy vegyes korosztállyal működő csoportokban folyó óvodai nevelés minőségi megvalósulását segíti a torna-a fejlesztő- és orvosi szoba, valamint a könyvtár helyiségek kialakítása.

A csoportszobákban található minden igényt kielégítő taneszközök mellett, az udvar fáit, bokrait, virágait és a veteményeskert hozzájárulnak a külső világ és a környezetvédelmi tevékenységek megismeréséhez.

Óvodánk környezeti tevékenysége elismeréseként 2021. évben elnyerte a Zöld óvoda címet.

A nyitott terasz biztosítja a szabad levegőn való tartózkodást és mozgásos gyakorlatok végzését. Udvara parkosított, az EU szabványnak megfelelő fa udvari játékokkal felszerelt, árnyékos és napos játszóteret biztosít a gyermekek számára.

Az intézménybe járó gyermekek különböző szociokulturális környezetből érkeznek. Nevelőtestületének elkötelezett hivatástudata, szakértelme segíti az óvodáskorú gyermekek integrált, egyéni, óvodai nevelését.

Óvodánk több éves kulturális tevékenysége elősegítette, hogy a Központi Óvoda megnyerje a „Kincses kultúróvoda 2020” pályázatot, és ezzel a Kincses kultúróvoda címet.

Tagóvodáink:

Semmelweis Utcai Tagóvoda

3770 Sajószentpéter, Semmelweis u. 4.

A város közepén, egy lakótelep szomszédságában épült 1981-ben.

2010. évben teljes felújítás történt: vezetékek cseréje, külső fal szigetelés, torna és nevelőtestületi szoba, karbantartói helyiség kialakítása és tető szigetelése. Az óvoda jelenleg 120 férőhelyes, négy vegyes korosztályú csoporttal működik.

A jól felszerelt csoportszobai eszközök mellett fejlesztő-, logopédiai és torna szoba segíti elő a gyermekek mindennapi sokoldalú fejlesztését, integrált formában.

Hagyományteremtő programjaik, mely a jeles napokhoz kapcsolódnak, elősegítik a népi gyermekjátékok megismerését a hozzá kapcsolódó eszközök készítését.

Hagyományörző tevékenységünk elismeréseként az óvoda megnyerte a „Kincses kultúróvoda 2021” pályázatot, és ezzel elnyerte a Kincses kultúróvoda címet.

Az óvoda zárt udvara csendes környezetében a fedett terasz, a sokféle fa udvari játék teremt lehetőséget a gyermekek minden igényét kielégítő mozgásos tevékenységére, az időjárástól függetlenül.

Az épület és a terasz tetőjének felújítására került sor, a vihar okozta kár miatt.

Móra Ferenc Utcai Tagóvoda

3770 Sajószentpéter, Móra Ferenc u. 1.

Sajószentpéter legújabb óvodája. A Móra lakótelep szélén, közel a várost átszelő 26-os főúthoz, mégis csendes környezetben bújlik meg,

90 férőhelyes, három vegyes korosztállyal működő csoportban integráltan folyik az óvodai nevelés, családi légkörben.

A csoportszoba eszközellátottsága minden óvodai foglalkozáshoz kielégítően biztosítja a feltételeket a gyermekek tevékenységéhez.

A gyermekek egyéni és csoportos fejlesztéséhez rendelkezésre áll a fejlesztő szoba és a megfelelő eszköz.

Fa játékokkal felszerelt udvara, fedett terasza kiválóan alkalmas a gyermekek szabadban végzett tevékenységeihez, mozgásához.

Jól felszerelt tornaterme, lépcsőzetes udvara, a hegyoldal közelsége kiválóan alkalmas sportesemények, rendezvények szervezésére és megtartására.

Az óvodapedagógusok szakmai felkészültsége, ismerete nagymértékben hozzájárul a problémás gyermekek óvodai fejlesztéséhez, felzárkóztatásukhoz.

2015. évben az intézmény épülete és belső környezete megújult.

Küldetésnyilatkozatunk:

Szeretnénk, ha minden segítséget megadva, gyermekeink egyéniségüknek megfelelően, természetes módon élhessék át a gyermekkor szépségeit vagy nehézségeit. Azt szeretnénk, hogy egészséges, kiegyensúlyozott felnőtt válják belőlük, akik társaikkal, felnőttekkel értékes kapcsolatot tudnak kialakítani.

Az óvodánk feladatának tekinti esélyteremtő szerepének és hátránykompenzációs képességének erősítését. Ennek érdekében fontosnak tartjuk:

- a nevelőtestület átfogó, intézményre szabott, belső intézményi innovációnk megvalósulását, amely az óvoda-iskola átmenet területén belül egy minőségi, szakmai kapcsolat kiépítését célozza.
- a minőségi nevelés nyújtásához szükséges komplex fejlesztést, a lemorzsolódás szempontjából veszélyeztetett csoportok tanulási sikerességének elősegítését, az egyenlő esélyek megteremtését.

Célunk: minden gyermek egyéni képességeinek kibontakoztatása, a másság elfogadtatása gyermekkel, szülőkkel egyaránt. Mindezt a családra építve, a családdal karöltve, a családdal együttműködve megvalósítani. Szeretnénk szeretetteljes bánásmóddal, derűs családi légkörben megóvni gyermekeink egészségét, testi épségét, kielégíteni fizikai szükségleteit, fejleszteni értelmi képességeit, és alaposan felkészíteni az iskolai életre. El szeretnénk érni, hogy óvodánk valamennyi dolgozója, az ide járó gyermekek és szülei, mind magukénak érezzék az óvodát, és meg is tegyenek mindent a céljaink megvalósítása érdekében. Céljaink eléréséhez szükségünk van partnereink támogatására, ezért a helyi nevelési intézmények kapcsolatainak erősítésére, tovább építésére, fejlesztésére törekszünk. Mi felnőttek közös felelősséggel vállaljuk, hogy minden segítséget megadva, gyermekeink egyéniségüknek megfelelően természetes módon élhessék át a gyermekkor szépségeit, nehézségeit. Azt szeretnénk, hogy egészséges, kiegyensúlyozott felnőtt válják belőlük, akik társaikkal, felnőttekkel értékes, tartalmas kapcsolatot tudnak kialakítani. Kívánjuk, hogy váljanak környezetükben jól tájékozódó, azt védő, szépítő és szerető gyermekekké és felnőttekké.

A nevelési év eleji óvodai csoportok kialakítása alkalmával ügyelünk arra, hogy az **esélyteremtés** érdekében a **halmozottan hátrányos helyzetűgyermek**ek integrált nevelése biztosított legyen. A telephelyek feltételei és a körzetenkénti felvétel mind arra garancia, hogy az esélyegyenlőség minden intézményben azonos szinten működjön.

*„A kisgyermekkel mindent elérhetünk
személyes példa és tett által.”*
(Brunszvik Teréz)

I.

BEVEZETŐ

Az Óvodai nevelés országos alapprogramja a hazai óvodai neveléstörténet hagyományaira, értékeire, nemzeti sajátosságaira, a pedagógiai és pszichológiai kutatások eredményeire, nevelésügy nemzetközileg elismert gyakorlatára építve, az emberi jogok és alapvető szabadságjogok, valamint a gyermeket megillető jogok biztosítása érdekében aláírt nemzetközi szerződésekben vállalt kötelezettségeket figyelembe véve-meghatározza a magyarországi óvodákban folyó pedagógiai munka alapelveit.

A gyermeket, mint fejlődő személyiséget-gondoskodás és különleges védelem illeti meg. A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, s ebben az óvoda kiegészítő szerepet játszik.

Az Alapprogram biztosítja az óvodapedagógusok pedagógiai nézeteinek és széleskörű módszertani szabadságának érvényesülését- köztük az innovatív- megkötéseket csak a gyermek érdekében tartalmaz.

Sajátos nevelési igényű gyermekek nevelése

A szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleménye alapján sajátos nevelési igényű gyermekek nappali ellátása integrált formában, a nevelési tanácsadó szakemberei által, a többi gyermekkel együtt nevelhető – az enyhe értelmi fogyatékos, beszéd fogyatékos vagy pszichés fejlődési zavarral küzdő (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavart) - sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelése.

Cél:

- a harmonikus, nyugodt, biztonságot adó környezetben váljon természetessé a gyerekek között személyiségük különbözősége,
- a sajátos nevelési igényű gyermekek esélyegyenlőségének biztosítása, fejlődésének elősegítése, hogy javuljon életminőségük és a későbbiek folyamán könnyebben tudjanak beilleszkedni a társadalomba,
- az egyéni képességfejlesztés és differenciált bánásmód módszerével a nevelőmunkánk célkitűzéseinek megvalósítása.

Feladat:

- az integráltan nevelhető gyermekek megismerése, gyermekközösségbe való illesztése, befogadó nevelés,
- szűrés, felmérés elvégzése, dokumentálása,
- személyi, tárgyi feltételek biztosítása a sajátos nevelési igény szerint,
- minél több segítség megadása gyermekek képességeinek fejlődéséhez, személyiségük kibontakozásához, ismereteik bővítéséhez,
- befogadó csoportok kialakítása melyben a gyermek magatartása, viselkedése kizárja a hátrányos megkülönböztetést, zaklatást (megfélemlítés, megalázás, az emberi méltóság megsértése),
- A fejlesztés rövid távú céljai minden esetben a fejleszthetőséget tükröző gyógypedagógiai-, orvosi-, és pszichológiai komplex vizsgálat diagnózisára, javaslataira, illetve a szakértői és rehabilitációs bizottság javaslatára kell építeni,
- szakmai dokumentáció folyamatos vezetése, értékelése,
- szakmai együttműködés, kapcsolattartás kialakítása a gyermek fejlesztéséhez szükséges szakemberekkel, szakszolgálatokkal,
- szülők tájékoztatása, együttműködés a fejlesztésben,
- a sajátos nevelési igényből eredő hátrány csökkentése.

A fejlesztés legfontosabb területei:

- a kognitív funkciók fejlesztése,
- alapmozgások kialakítása, a nagy mozgások koordinálásának javítása, az egyensúlyérzék fejlesztése,
- minimális kontaktus, kooperációs készség, a nonverbális és verbális kommunikáció fejlesztése, a beszédszervek ügyesítése, beszéd indítás, a beszédmegértés fejlesztése, az aktív és passzív szókincs bővítése, és a grammatikai rendszer kiépítése,
- manuális készség, finommotorika fejlesztése,
- játéktevékenység alakítása, adekvát játékhasználat elsajátítása,
- szociális kompetenciák kialakítása, fejlesztése.

Enyhe értelmi vagy beszéd fogyatékos sajátos nevelési igényű gyermek

Cél:

- a tünetek észlelése, a funkciók fejlesztése,
- viselkedési problémák minimalizálása,
- nyugodt környezet biztosítása.

Feladat:

- a tünetek észlelése esetén az óvoda logopédusa, pszichológusa segítségét kérjük,
- a szülő beleegyezésével megfelelő szakember további vizsgálata,
- ha a vizsgálatok igazolják a tanulási zavart, folyamatos konzultálás a fejlesztést végző szakemberrel,
- nevelőmunkánkban kiemelten foglalkozunk az anyanyelvi, kommunikációs neveléssel, amelynek mindennapi gyakorlata során fejlesztjük a gyermekeket,

- a mozgás és a vizuomotoros koordinációs készség fejlesztéséhez biztosítjuk a csoportszobában és az udvaron a megfelelő időt és eszközt, feladatot,
- amennyiben a szülő nem partner ebben a folyamatban, úgy megteesszük jelzéseinket a gyermekvédelmi hálózat, illetve az illetékes kormányhivatal felé.

Több fogyatékoság együtt előfordulása esetén halmozottan fogyatékos gyermek

A gyengén látó, halló és mozgásában akadályozott, de önálló mozgásra képes gyermekek óvodai integrált nevelésében:

Feladat:

- a gyermek orvosi, gyógypedagógusi szakvéleményének megismerése,
- a család és óvoda együttműködése a fejlesztés érdekében,
- kölcsönös tájékoztatás a bekövetkezett változásokról,
- azonos fejlesztési módszer alkalmazása óvodában és a családban.

Egyéb pszichés fejlődési zavart (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozászavart) mutat

Egyik leggyakoribb beilleszkedési és magatartászavar a hiperaktivitás, mellyel együtt jelentkezhet a tanulási-, és a figyelemzavar. A magatartászavar meghatározása nehéz feladat, ők azok a gyerekek, akik mindig „kilógnak” a csoportból, állandó figyelmet igényelnek, az óvodapedagógus számára folyamatosan megoldandó problémahelyzetet teremtenek.

Feladat:

- gyermek környezetének megismerése,
- a zavar észlelése esetén az óvodapszichológus véleményének, segítségének kérése,
- probléma jelzése a szülőnek,
- szükség esetén a gyermek Nevelési Tanácsadóhoz, Szakértői bizottsághoz irányítása,
- folyamatosan kapcsolattartás a fejlesztésben részt vevő szakemberekkel,
- elvárásainkkal a gyermek fejlődésének üteméhez igazodunk és alkalmazkodunk, elfogadjuk az eltérő viselkedést,
- adaptív, befogadó, kellően differenciáló, individualizáló neveléssel segítjük a méltányos nevelés megvalósulását,
- az egyéni fejlődést nyomon követjük,
- egyéni fejlesztési tervet készítünk,
- differenciált, egyéni bánásmódot alkalmazunk a hátránycsökkentés érdekében,
- a figyelmet és koncentrációt speciális feladatokkal fejlesztjük.

EFOP-3.1.5-16-2016-00001 tanulói lemorzsolódással veszélyeztetett intézmények támogatása című projekt tartalma a Móra Ferenc Utcai Tagóvodában:

Óvodánk feladatának tekinti esélyteremtő szerepének és hátránykompenzációs képességének erősítését.

Ennek érdekében fontosnak tartjuk:

- a nevelőtestület átfogó, intézményünkre szabott, belső intézményi innovációt támogató és komplex fejlesztési programokba való bekapcsolódását,
- helyi, területi ágazatközi együttműködések kialakítását, működtetését, fenntartását a kitűzött célok elérése érdekében,
- a minőségi nevelés nyújtásához szükséges komplex fejlesztést, valamint a lemorzsolódás szempontjából veszélyeztetett csoportok tanulási sikerességének elősegítését.

II.

GYERMEKKÉP, ÓVODAKÉP

Gyermekképünk

Olyan gyermeket kívánunk nevelni, aki nyugodt, kiegyensúlyozott, pozitív énképpel rendelkezik, érdeklődő, nyitott az őt körülvevő világra, és ahhoz a később alkalmazkodik.

Szellemi, erkölcsi és biológiai értelemben is egyedi személyiség és szociális lény egyszerre. Kötődik szűkebb-tágabb környezetéhez, annak hagyományaihoz, együtt érző, probléma érzékeny és kreatív, a hagyományok iránt fogékony.

Személyisége kibontakoztatásához óvodai nevelésünk: gyermekközpontú, befogadó, előítélet mentes, biztosított a magas színvonalú, szeretetteljes nevelés, a hátrányok csökkentése.

Óvodaképünk

Egy olyan óvoda, ahová jó járni, mert befogadó, megfelelő személyi, tárgyi feltételek biztosítják a gyermek zavartalan fejlődését. Óvodánk nyitott, sokféle tevékenységgel és a szülőket is formáló rendezvényekkel szolgáltató mintát.

Egy olyan óvoda, ahol a gyermek, szülő, pedagógus egyaránt jól érzi magát.

Alapelvek:

- gyermeki jogok tiszteletben tartása,
- a gyermeki kíváncsiság, mobilitás elve,
- a szabad játék nevelő hatásának elve,
- a különböző közösségekhez tartozás és egyenrangúság elve,
- következetesség elve,
- motiváció elve,
- az önkéntelen tanulás elve,
- tudatosan irányított figyelem elve,
- a helyi specialitások elve,
- integráció és koordináció elve,
- differenciálás és komplexitás elve.

Cél:

- az óvodás gyermekek sokoldalú, harmonikus fejlődésének elősegítése, az életkori sajátosságokat figyelembe véve, ideértve a sajátos nevelési igényű, – halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeket is,
- a gyermeki személyiség kibontakoztatása az életkori és egyéni sajátosságok és az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével, differenciált képességfejlesztés, a hátrányok csökkentése,
- a sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelése, fejlesztése,
- fogadják el társaikat hovatarozás nélkül /tolerancia/.

Feladat:

- az óvoda hármass funkciójának biztosítása,
- a gyermek személyiségének elfogadása, tisztelete, szeretete, megbecsülése,
- a fejlesztés alapja mindig a gyermek személyiségének alapos megismerése, az elért eredmények alapján pozitív megerősítéssel, fejlődésük segítése,
- olyan kompetenciák fejlesztése, amelyek segítik a gyermeket az iskolai közösségbe való beilleszkedéshez,
- tehetséges gyermek kibontakoztatásának segítése pedagógiai eszközökkel,
- differenciált fejlesztéssel, az egyéb pszichés zavarokkal, szociális hátránnyal küzdők támogatása,
- nevelés folyamán a gyermek önállóságára való építés,
- önmegvalósításra, kreativitás kibontakozására, az egész személyiség komplex fejlődésére való lehetőség biztosítása,
- annak segítése, hogy a gyermek magában és másokban is felismerje az emberi értékeket, de fogadja el korlátait és hiányosságait önbizalmának sérülése nélkül,

Fő törekvésünk, hogy a gyermekek társaikkal és a felnőttekkel való együttműködés során elsajátítsák az együttélés szokásait, megtanuljanak figyelni, alkalmazkodni, együtt érezni egymással, miközben tolerálják egymás másságát.

Cél:

- a lemorzsolódás szempontjából a veszélyeztetettséget növelő tényezők azonosítása,
- célzott és személyre szabott beavatkozások megvalósítása, hátránycsökkentés.

Feladat:

- partneri együttműködés,
- a helyi köznevelési intézmények hálózatos kapcsolódásának erősítése.

III.

AZ ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI

Az óvodai nevelés általános feladatai

1. Az egészséges életmód alakítása, egészségfejlesztési program.
2. Az érzelmi, az erkölcsi és érték orientált közösségi nevelés.
3. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés, nevelés megvalósítása.

1. Az egészséges életmód alakítása, egészségfejlesztési program.

Cél:

Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének kialakítása, a gyermek testi fejlődésének elősegítése ebben az életkorban kiemelt jellegű.

Az óvodában eltöltött időben minden gyermek részesüljön a teljes testi-lelki jóllétét biztosító, egészségét, egészségi állapotát hatékonyan fejlesztő, óvodánk mindennapjaiban rendszeresen működő egészségfejlesztő tevékenységekben.

Alapelvünk:

Az óvodában folyó teljes körű egészségfejlesztés figyelembe veszi a gyermek biológiai, életkori társadalmi sajátosságait, beilleszthető az óvodában megvalósuló, átfogó prevenciós programokba.

Egészséges, tiszta, biztonságos környezet megteremtése, higiénias szabályok kialakítása az óvodás gyermek saját testi gondozásának megtanítása, és mozgásigényének kielégítése csak egészséges környezetben történhet.

1.1. Az egészségvédelem területei:

- Egészséges táplálkozás.
- Mindennapos mozgás, szabad levegőn való tartózkodás.
- Személyi higiéné.
- Pihenés, szabadidő hasznos eltöltése.
- Testi és lelki egészség fejlesztés, a viselkedési függőségek kialakulásának megelőzése.
- A bántalmazás, erőszak megelőzése.
- Baleset megelőzés és elsősegélynyújtás.

Egészséges táplálkozás:

Az egészségfejlesztési program az óvodás gyermekek egészséges táplálkozási szokásainak megerősítését és az óvodai étkeztetés otthoni kiegészítésének szorgalmazását szolgálja.

Az egészséges táplálkozás megvalósulása az ételmezési normán, az étrend összeállításán, a pedagógusok egészségpedagógiai kulturáltságán és a szülők segítő együttműködésén is múlik.

Az óvodai étkezést biztosító főzőkonyhák központi ajánlásra készítik el étrendjüket, így ezen a területen a megfelelő hőfokon, illetve esztétikus tálalással tudjuk az étkezési kedvet kialakítani. Az egészséges táplálkozás megvalósításában a szülőnek és az óvodapedagógusnak egyaránt szerepe van. Kiemelt feladat a magas telített zsírtartalmú ételek fogyasztása csökkentése.

Az óvodapedagógus feladata:

- Tájékoztatja a szülőket a heti étrendről, felhívja a figyelmüket az otthoni kiegészítő étkezés biztosítására.
- Tanácsot ad, ajánl (szülői értekezleten, fogadóórán, kötetlen beszélgetés keretében) az egészséges ételek fogyasztásával kapcsolatban.
- Felhívja a figyelmet a családi étkezés során fogyasztott egészségtelen ételek csökkentésére, mellőzésére.
- Közös nevelési elveket egyeztet.
- Korlátozza az egészségtelen élelmiszerek behozását, a szülőket ösztönzi, hogy gyermekeiknél a gyümölcs, zöldség és az ivóvízfogyasztást preferálják.

- Az ünnepek alkalmával az egészségtelen édességek nyújtotta örömek helyett élményszerű társas együttlétet biztosít (társak figyelmessége, szeretete, az együttlét öröme, a társra figyelés). Megtapasztaltatja a gyermekekkel, hogy nem az evés, ivás nyújtja a legnagyobb örömet az ünnepek során.
- Megszervezi, hogy hetente egyszer gyümölcs vagy zöldség nap keretében nagyobb hangsúlyt kapjon az egészséges táplálkozás.
- A lehetőségekhez mérten az évszakokhoz kapcsolódva készítsen a gyerekekkel közösen egészséges alapanyagokból (zöldség, gyümölcs, gabonák, magvak) ételeket, hangsúlyozva ezek jelentőségét.
- Az ismeretek rögzítését az élményszerű tapasztalatszerzés, cselekedtetés segíti (piaci séta, vásárlás, salátakészítés, ételek elkészítése).
- A dajkával közösen az egészséges táplálkozásra nevelés érdekében tapintatosan ösztönözi a gyermekeket az új ételek megkóstolására, maga is példát mutat, pozitív minta kiemelésével rögzíti a helyes táplálkozás szokásait.
- Tiszta étkezési környezettel, ízléses terítéssel, rugalmas napirenddel, szokásrenddel járul hozzá a gyermekek étkezési kedvének fenntartásához.

Mindennapos mozgás:

Az óvodapedagógus feladata:

- Változatos napi és heti rendben biztosítja a gyermek mozgásigényének folyamatos kielégítését.
- Minden nap szervez mozgásos tevékenységet a csoportszobában, tornateremben, tornaszobában vagy az udvaron.
- A csoportszobában a mozgásos tevékenységek végzéséhez biztosítja a feltételeket.
- Korcsoportjának megfelelő, szervezett mozgást tervez és valósít meg.
- Időjárástól függően törekszik a szabadban történő mindennapos mozgás megvalósítására.
- Időjárástól függően napi 1-3 órát levegő- és napfényedzést biztosít a fokozatosságot betartva.
- A nyári napirendet az egész napos levegőn való tartózkodásra építi, biztosítva az egészséges kint tartózkodás feltételeit.

Személyi higiéné

Tisztálkodás:

Az óvodapedagógus feladata:

- A napirend keretei között elegendő időt biztosít a gondozási teendők egyéni tempó szerinti végzésére.
- A tisztálkodási folyamatot megismerteti, kialakítja a helyes sorrendet és technikát, - folyamatosan biztosítja az ehhez szükséges feltételeket.
- A tisztaság alapvető fontosságának, a betegségmegelőzés és a fertőzések megelőzésének jelentőségét életkor specifikus módszerekkel, folyamatosan tudatosítja a gyermekekben.
- Fokozatosan alakítja az önállóságot.

Öltözködés:

Az óvodapedagógus feladata:

- Elegendő időt és szükséges segítséget biztosít az öltözködésben.
- Megfelelő helyet alakít ki a ruházat elkülönített tárolására.
- A szülővel való kapcsolattartás során a megfelelő mennyiségű és minőségű ruházat és cipő biztosítására javaslatot tesz.
- A megfelelő viselet kiválasztásában összefüggéseket tár fel a gyermekekkel az időjárás és tevékenységek között.
- Ösztönzi a gyermekeket, hogy hőérzetüknek megfelelően vetkőzzenek le, ill. öltözzenek fel.

Pihenés:

Az óvodapedagógus feladata:

- Ebéd után a csoport szükségleteinek megfelelően biztosítja a nyugodt pihenés feltételeit.
- A fertőzésveszély csökkentése érdekében gondoskodik a terem szellőztetéséről és az ágyak kellő távolságra történő lerakásáról.
- A gyermekek elalvását, kényelmét, biztonságát segítő szokásrendszert alakít (felesleges ruházat levetése, meleg takaró, mesélés, éneklés, zenehallgatás, testi közelség, puha tárgyak, gyertya, párologtató).
- A pihenés időtartamát a gyermek szükségletéhez igazítja, az ébren lévő gyermeknek csendes tevékenységet biztosít.

1.2. Testi és lelki egészség fejlesztése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése:

Az óvodában folyó lelki egészségfejlesztés célja, hogy elősegítse a kiegyensúlyozott pszichés fejlődést, támogassa a gyermekek esetében a környezethez történő alkalmazkodást, így csökkentve a káros következményeket.

Az óvodapedagógus feladata

- Az egészség megőrzéséhez szükséges magatartásformák megismertetése, rögzítése, a nem kívánatos magatartásformák elkerülése, a folyamatos és fokozatos ismeretnyújtás a gyermekek életkori sajátosságainak figyelembevételével.
- A gyermekek testi és pszichikai feltöltődése érdekében - a szülők bevonásával – az optimális napirend, hétfégi napirend kialakítása.
- A szülők szemléletformálása, meggyőzése a gyermekek TV-nézéssel, számítógép használattal töltött napi óraszámának csökkentése érdekében, mely elősegítheti a pihentebb idegrendszert, lehetőséget biztosítva a kognitív képességek optimális fejlődéséhez.
- A lelki egészséget fejlesztő pedagógiai módszerek és a művészetek alkalmazásával a tanulási eredményesség és a társas kapcsolati készségek fejlesztése.

A dohányzás megelőzésében és visszaszorításában jelentős szerep jut az óvodapedagógusoknak és az óvoda technikai személyzetének. Az óvoda felnőtt dolgozói modellt, mintát jelentenek a gyermekek számára. Az óvoda feladata minden olyan helyzet elkerülése, amely a gyermekeknek kedvezőtlen mintaként szolgálhat.

A dohányzás megelőzését szolgáló óvodai egészségnevelési program tevékenységei:

Szabad beszélgetések. A beszélgetés kezdeményezője lehet az óvodapedagógus, de lehet maga a gyermek is (valamely aktuális eseménnyel, élménnyel, filmjelenettel stb. kapcsolatosan). Irányított beszélgetés a dohányzás ártalmairól a gyermek élményei alapján bábok felhasználásával.

Élmények elmondása a dohányfüstös helyiségekről: saját lakásunk levegője, szórakozó helyek füstje, gyárkémények füstje, füstmérgezések, balesetek, a családban dohányzók megszokott dohányzási helyei, vendégségben tapasztalt dohányzás.

A bántalmazás, erőszak megelőzése:

A gyermek bántalmazása és elhanyagolása (rossz bánásmód) magában foglalja a fizikai és/vagy érzelmi rossz bánásmódot, a szexuális visszaélést, az elhanyagolást vagy hanyag bánásmódot, a kereskedelmi vagy egyéb kizsákmányolás minden formáját.

Mindez a gyermek egészségének, túlélésének, fejlődésének vagy méltóságának tényleges vagy potenciális sérelmét eredményezi egy olyan kapcsolat keretében, amely a felelősségen, bizalmon vagy hatalmon alapul.

Elhanyagolást jelent, ha a szülő vagy a gondviselő rendszeresen elmulasztja a gyermek alapvető szükségleteinek kielégítését, védelmét, felügyeletét. Ez súlyos ártalmat okoz, vagy veszélyt jelent a gyermek egészségi állapotára, mentális, lelki, erkölcsi és szociális fejlődésére.

Érzelmi bántalmazást jelent a rendszeres, hosszú időn át tartó érzelmi rossz bánásmód, amely súlyos, és tartósan káros hatással van a gyermek érzelmi fejlődésére. Ez magában foglalhatja annak közvetítését a gyermek felé, hogy értéktelen, el nem fogadott, nem kívánt és nem szeretett. Jelenthet az életkornak, vagy a fejlettségnek nem megfelelő elvárások támasztását a gyermekkel szemben (p. a szobatisztaság idő előtti erőltetése, a képességekhez nem igazodó követelmények). Ide tartozik a gyermekben az állandó félelem érzet vagy szorongás keltése, megszegyenyítés, kritizálás, érzelmi zsarolás, a gyermek kihasználása. Az érzelmi bántalmazás súlyos formája az olyan élethelyzet, amelyben a gyermek szem- és fültanúja más bántalmazásának. Különleges ellátást és kezelést igényel, ha gyermek bántalmaz gyermekét.

Szexuális bántalmazást jelent a gyermek bevonása olyan szexuális aktivitásba, amelyre a gyermek koránál, fejlettségi állapotánál fogva nem érett.

Baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás:

Házirendünkben vannak meghatározva azok a védő, óvó előírások, amelyeket a gyermekeknek és a szülőknek az óvodában való tartózkodás során be kell tartaniuk. A gyermekbalesetek megelőzése érdekében, illetve bekövetkezésekor ellátandó feladatok az SZMSZ-ben kerültek rögzítésre.

Az óvodapedagógus feladata:

- Tudatosítja a gyermekekkel, hogy egy kis odafigyeléssel és óvatossággal rengeteg baleset és a vele járó fájdalom elkerülhető lenne.
- Felhívja a figyelmet, hogy egy-egy hétköznapi tárgy (pl.:kerékpár, mászóka, autó, gyógyszer) milyen veszélyforrásokat hordoz magában, illetve mire érdemes odafigyelniük, milyen szabályokat kell betartaniuk a balesetek megelőzése érdekében.

- Ismerteti az óvodai nevelési év elején, valamint szükség szerint, a tevékenységek megkezdésekor és a játékeszközök használatba vétele előtt a védő óvó előírásokat.
- Kitér az egészségük és testi épségük védelmére vonatkozó előírásra, a foglalkozásokkal együtt járó veszélyforrásokra, a tilos és az elvárható magatartásformákra.
- A védő-óvó előírásokat a gyermekek életkorának és fejlettségi szintjének megfelelően ismerteti. Az ismertetés tényét a csoportnaplóban dokumentálja.

2. Az érzelmi, az erkölcsi és érték orientált közösségi nevelés.

Cél:

A gyereket az óvodában az érzelmi biztonság, állandó értékrend, derűs kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör vegye körül, mivel a gyermek egyik jellemző sajátossága amagatartásának érzelmi vezéreltsége.

Feladat:

- otthonos, családi légkör megteremtése,
- esztétikus környezet kialakítása,
- esztétikai érzelmek alakítása, ízlésformálás,
- a gyermeket már az óvodába lépéskor kedvező érzelmi hatások ériék,
- az óvoda alkalmazottai és a gyermek, a gyermekek, valamint az óvodai alkalmazottak közötti kapcsolatot pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemezze,
- az óvoda egyszerre segítse a gyermek erkölcsi, szociális érzékenységének fejlődését éntudatának alakulását, és engedjen teret önkifejező törekvéseinek,
- az óvoda nevelje a gyermeket annak elfogadására, megértésére, hogy az emberek különböznek egymástól,
- a csoport hagyományainak, szokásainak- jelképrendszerének kialakítása,
- a csoporthoz tartozás, a gyermekek közötti összetartozás érzésének erősítése,
- befogadás, beszoktatás elősegítése a gyermek és szülő igényeit figyelembe véve,
- együttes élmények, közös tevékenységek szervezésével a gyermek erkölcsi tulajdonságainak (együttérzés, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség) és akaratának (önállóság, önfegyelem, kitartás, feladattudat, szabálytudat) fejlesztése,
- barátságok kialakulásának segítése,
- személyes érintkezés, kommunikáció, metakommunikáció fejlesztése,
- hatékony társas kapcsolatok kialakítása (önérvényesítés, önértékelés),
- óvodapedagógus-gyermek ösztönös, bensőséges kapcsolatának erősítése,
- meghitt beszélgetések kialakítása a gyermekekkel,
- viselkedési és udvariassági formák bemutatása, gyakorlása,
- értékrend közvetítése szóban, cselekedetben (mit miért tart helyesnek, mit miért utasít el, mi áll távol tőle),
- szeretetteljes, gondoskodó érzelmi kapcsolat kialakítására törekedjen a gyermekekkel,
- kapcsolódjon be a mondókázásba, az ölbéli játékokba,
- a dajka feladata a kialakított és meghatározott napirend szerint a gyermekek, gondozási tevékenységének segítése,
- a gyermeket életkorának, fejlettségének megfelelően segítse a közösségi magatartás szokásainak elsajátításában,
- türelmes, kedves hangnemmel segítse a nevelőmunkát, a gyermekek fejlődését,
- segítse a gyermekek szokásrendjének megalapozását,

- a népi hagyományok, jeles napok és a népművészet által nyújtott élmények biztosítása, érzésviláguk gazdagítása,
- a szülő –óvodapedagógus kapcsolatában a közös együttműködés megalapozása,
- kölcsönös bizalom kialakítása,
- a családi házzal való kapcsolat erősítése (ünnepségek, szülők véleményének kérése, események, rendezvények, eseti családlátogatás),
- szülő-dajka kapcsolatában megfelelő kommunikáció kialakítása,
- türelem, kedvesség, segítőkészség kölcsönös kialakítása,
- a gyermek gondozásával kapcsolatos tájékoztatás,
- érzelmi intelligencia fejlesztése.

A fejlesztés várható eredménye óvodáskor végére:

- Ragaszkodjanak óvodájukhoz, társaikhoz és a felnőttekhez, melyet érzelmekben, szavakban, és tettekben juttatnak kifejezésre.
- A gyermekek igényévé válik a helyes viselkedés, a szokások szabályainak betartása.
- A szabályok be nem tartása esetén egymást figyelmeztetik.
- A közös tevékenységekben aktívan részt vesznek.
- Képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, kapcsolatteremtésre felnőttel és gyermektársaival szemben.
- Figyelmeztetés nélkül segítenek egymásnak.
- Konfliktushelyzetekben képesek társaikkal egyeztetni.
- Érdeklődnek egymás, a felnőttek, az óvodába érkező vendégek iránt, szeretettel üdvözlik őket.
- A tevékenységet türelmesen befejezik, képesek nyugodtan ülni, késleltetni szükségletüket, figyelmesen meghallgatják egymás és a felnőttek közléseit.
- Tisztelettel viselkednek a felnőttekkel, az óvoda dolgozóival.
- Saját tetteiket értékelik, konfliktus esetén képesek egymással egyeztetni
- Kinyilvánítják tartósabb érdeklődésüket, érvényre juttatják kezdeményezőképességüket.
- Együtt éreznek társaikkal, érdeklődnek egymás iránt.
- Bízhatnak önmagukban és társaikban.
- Egy-egy társuk iránt barátságot mutatnak.
- Felfogják az alapvető metakommunikatív jelzéseket (elismerés, öröm, biztatás, szomorúság).
- A megkezdett munkát felszólítás nélkül befejezik.
- Felelősséget éreznek a vállalt feladatért.
- Önálló véleményalkotásra is vállalkoznak. Választanak és döntenek ismert helyzetekben.
- Természetes szükségletté válik a közös tevékenység, a hagyományok tisztelete.
- Az ünnepek és hétköznapiak értelme tudatosan a gyermekben.
- Szociálisan éretté válnak az iskolai élet megkezdésére.
- Fejlődjön a felelősségérzetük önmaguk, szűkebb és tágabb környezetük, nemzetünk és hazánk iránt.

3. Az anyanyelvi-, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása:

Cél:

Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikációkülönböző formáinak alakítása- beszélő környezettel, helyes minta és szabályközvetítéssel. Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés.

Az élethosszig történő tanulás elvét és gyakorlatát érvényesítjük. Az egész életen át tartó tanulásra való alkalmasság számos tanulási helyzet és kihívás iránti szükséglet és indítékok megalapozását jelenti, az óvoda preventív funkcióját erősíti.

Feladat:

- a családok anyanyelvi kulturáltságának megismerése,
- anyanyelvi élmények biztosítása (mondókákon, verseken, énekeken, meséken, hagyományápoló tevékenységeken keresztül),
- aktív szókincs bővítése,
- az anyanyelv jelrendszerének elsajátítása,
- nyugodt, természetes helyzet megteremtése a beszélgetésekhez, beszédértés alakulásának segítése (rövid, érthető, pontos megfogalmazás),
- sokoldalú tapasztalatszerzés lehetőségeinek biztosítása, szóbeli kifejezésre ösztönzés,
- az óvodai nevelés a gyermek egyéni érdeklődésére, kíváncsiságára - mint életkori sajátosságra -, valamint a meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire építve biztosít a gyermeknek változatos tevékenységeket, amelyeken keresztül további élményeket, tapasztalatokat szerezhet az őt körülvevő természeti és társadalmi környezetről,
- a gyermek spontán és tervezetten szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása,
- értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás - alkotóképesség – fejlesztése,
- valamennyi értelmi képesség, különösen a képzelet és a kreativitás fejlődését elősegítő ösztönző környezet biztosítása,
- differenciált, egyéni képességek szerinti fejlesztés,
- beszédfigyelem, önuralom fejlesztése (beszélgetés, beszélni hagyás),
- a gyermek beszédértési és beszédtechnikai szintjének figyelemmel kísérése, fejlesztése,
- gátlások oldásának segítése a báb varázslatos erejével,
- a könyvek szeretetére, óvására nevelés,
- a meséskönyv, leporelló nézegetés igényének felkeltése esztétikus, igényes tartalmú képeskönyvek, saját meséskönyvek, mesekuckó segítségével.

A fejlesztés várható eredménye óvodáskor végére

- A gyermekek érthetően, egyszerű vagy összetett mondatokban elmondják kívánságaikat, gondolataikat.
- Az önkéntelen emlékezeti bevésés és felidézés, a közvetlen felidézés mellett megjelenik a szándékos bevésés és felidézés.
- Érzékelése, észlelése tovább differenciálódik (különös jelentősége van a téri észlelés fejlettségének, a vizuális és az akusztikus differenciáinak, a téri tájékozottságnak, a térbeli mozgásfejlettségnek).
- Megnö a megőrzés időtartama: a felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kap a felidézés.

- Megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, fokozatosan növekszik a figyelem tartalma, terjedelme, könnyebbé válik a megosztása és átvitele.
- A cselekvő-szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van.
- Gondolataikat, érzelmeiket mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni.
- Minden szófajt használ: mondatszerkezeteket, mondatfajtákat alkot, tisztán ejti a magán és mássalhangzókat.
- Helyesen használják a nyelvtani kifejezőmódokat.
- Figyelmük, koncentráció képességük fejlődik, gondolkodásuk fogalmi szintre tevődik.
- Érdeklődőek, másokat is képesek meghallgatni.
- Elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről: tudja nevét, lakcímét, szülei foglalkozását felismeri.
- Szívesen beszélgetnek társaikkal és a felnőttekkel egyaránt.
- Próbálják kifejezni a látott, megtapasztalt változásokat szóban, rajzban egyaránt.
- A természethez, a szűkebb-tágabb környezethez és a jeles napok tevékenységeihez fűződő kifejezések átkerülnek a gyermekek mindennapi szóhasználatába.

IV.

AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI

Személyi feltételek

Az óvodában a nevelőmunka középpontjában a gyermek áll, kulcs-szereplője az óvodapedagógus. Jelenléte a nevelés egész időtartamában fontos feltétele az óvodai nevelésnek. Az óvodapedagógusok szakértelme, felkészültsége modellt, mintát jelent a gyermekek számára, személyiségük az elfogadó és segítő, támogató attitűdön alapszik.

Az óvodapedagógus tevékenysége és az óvoda működését segítő nem pedagógus alkalmazottak összehangolt munkája biztosítja az óvodai nevelés eredményességének. Feladat a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének megvalósítása.

A törvény és a fenntartó által meghatározott létszámmal működünk:

- 1 fő igazgató,
- 1 fő igazgatóhelyettes, egyben óvodapedagógus,
- 2 fő tagintézmény igazgató, egyben óvodapedagógus,
- 19 óvodapedagógus,
- 11 fő dajka,
- 3 fő pedagógiai asszisztens,
- 1 fő óvodatitkár,
- 3 fő konyhai alkalmazott,
- 1 fő fűtő-karbantartó.

A dolgozói összlétszám a mindenkori gyermeklétszám és a fenntartói döntések függvényében változhat.

Az óvodapedagógusok főiskolai végzettséggel, a dajkák szakképzettséggel rendelkeznek.

A sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztését külső, speciális végzettségű pedagógusok végzik.

A nevelőtestület képzettségi mutatói:

Óvodapedagógusok szakképesítései	2023. 08. 31-ig (fő)
Szakvizsgázott, vagy azzal egyenértékű végzettséget szerzett óvodapedagógusok	
Közoktatási vezető-szakvizsga	6
Differenciáló, fejlesztőpedagógiai ismeretek-szakvizsga	5
Mentor pedagógus szakvizsga	1

Szakmai munkaközösség:

Három munkaközösséget alakítottunk ki 2020. évben, néphagyomány ápoló, környezetvédelmi, és a gyermekvédelmi munkaközösséget. Mind a három munkaközösség tagjai a székhely és a tagóvodák óvodapedagógusaiból közösen alakult. A munkaközösség vezetők éves munkaközösségi tervet és éves beszámolót írnak, irányítják a munkaközösségi foglalkozásokat.

Tárgyi feltételek

Óvodáink rendelkeznek a helyi nevelési program megvalósításához szükséges, a taneszköz fejlesztési tervben meghatározott tárgyi feltételekkel. Az óvodák épületei (a Semmelweis Utcai), Tagóvoda felújított, az SKNOÓ felújított és kibővített, a Móra Ferenc Utcai Tagóvoda felújított, udvarai, berendezései oly módon alakultak ki, hogy a gyermekek biztonságát, kényelmét szolgálják, testméretüknek megfelelőek, biztonságosak.

Az óvodák csoportjaiban a gyermekek által használt tárgyi felszereléseket hozzáférhető módon helyeztük el (bábok, játékeszközök, rajzeszközök stb.).

Az óvodák udvarán esztétikus fajtékok, homokozók, pihenő helyek, babaházak biztosítják a gyermekek számára mozgásigényük kielégítését.

Az óvodai élet megszervezése

A gyermek egészséges fejlődéséhez, fejlesztéséhez a napirend és a hetirend biztosítja a feltételeket az 5-35 perces időtartamú párhuzamosan végezhető, differenciált tevékenységek tervezésével, szervezésével. A napirend folyamatos és rugalmas, igazodik a különböző tevékenységekhez és a gyermek egyéni szükségleteihez, valamint tekintettel van helyi szokásaikra, igényeikre. A rendszeresség és az ismétlődések érzelmi biztonságot teremtenek a gyermeknek.

Az óvodai élet szervezésében a gondozásnak kiemelt szerepe van. Az óvodapedagógus, a gondozás folyamatában is nevel, építi kapcsolatait a gyermekekkel, egyúttal segíti önállóságuk fejlődését együttműködve a gondozást végző dajka néniével.

Az óvoda teljes nyitvatartási idejében a gyermekkel történő foglalkozások mindegyikét óvodapedagógus irányítja.

Napirend:

Minden csoportban az óvónő dolgozza ki a gyermekek számára leginkább ideális napirendet és hetirendet.

A napirend a rugalmas változásaival lehetőséget ad az óvodai élet egészében az elmélyült tevékenységekre. A modellként vázolt példa, korcsoportonként, az egyes évszakok által meghatározott feltételek szerint módosítható.

IDŐTARTAM	TEVÉKENYSÉGEK
6.00 – 11. 45	Játék a csoportszobában, szabadban. Ezen belül mindennapos testnevelés, egészségügyi szokások gyakorlása. Tanulási lehetőségek, tevékenységek biztosítása. Séták, kirándulások szervezése.
11. 45 – 15. 00	Ebéd, egészségügyi szokások gyakorlása. Pihenés, alvás mesével, altatással.
15. 00 – 17. 00	Uzsonna, egészségügyi szokások gyakorlása. Játék, lehetőség szerint a szabadban.

Hetirend:

A hetirend, biztosítja a gyermekek számára a játéktevékenységeken alapuló ismeretszerzést, egy-egy téma köré csoportosítva.

Az óvodai nevelés tervezését, valamint a gyermekek megismerését és fejlesztését különböző dokumentumok, feljegyzések is szolgálják (csoportnapló, felvételi mulasztási napló, gyermekek személyiségfejlődési naplója).

Kötelező	Mozgás
Párhuzamosan végezhető lehetőségek biztosítása	Verselés, mesélés
	Ének, zene, énekes játék, gyermektánc
	Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka
	Külső világ tevékeny megismerése
Mindennapos testnevelés	

Az óvodai ünnepek, jeles napok

1. Óvodai ünnepnapok, a gyermeki élet ünnepei, hagyományai:

Óvodáinkban hagyomány, minden gyermek név-és születésnapján való köszöntése. A gyermek központba kerül, társai ráfigyelnek, őt ünneplik és teljesülhet három kívánsága.

A gyermekek számára fontos ünnep az Anyák napja. Az óvodapedagógus az érzelmi kötődés mélyítését szorgalmazza, segít az ajándék készítésében.

Az óvodában megjelenő, felnőttek világához kapcsolódó ünnepek a gyermekben érzelmi benyomásokat keltenek.

Március 15-re a zászló készítése, a közös éneklés, a masírozás, a huszárcapitány szerep különösen a fiúk számára jelent maradandó élményt.

A ballagás alkalmával a nagycsoportosok hagyományos búcsúztatóján tarisznyával ajándékozzuk meg a gyermekeket.

2. Hagományápolás, jeles napok ünnepi szokások:

Az évről évre visszatérő a természet és az időjárás változásaiból fakadó tevékenységek és az ehhez kapcsolódó jeles napok ünnepi szokásai gazdagítják az óvoda mindennapjait. Az óvodapedagógus a népi hagyományok tárházából kiválogatja azokat az elemeket, amelyek a gyermekek korának megfelelőek, számukra örömteli ingereket, élményeket nyújtanak, és cselekvésre készíteti őket.

A jeles napokhoz, népi kultúrához kapcsolódó dramatikus játékok bővítik a gyermek szókincsét, ismeretét, a szülőföldhöz való kötődést.

Új programunk a Gyermek közösségi nap, melynek célja, hogy az óvodánkba járó gyermekek a projekt céljaira irányuló, tematikus, szervezett intézményi tevékenység hátránycsökkentő elemeit kiemelő közösségi élményben részesüljenek, az óvodai neveléshez kötődő partnerek bevonásával. Tematikája alapján hangsúlyt kap az intézmény esélyteremtő, befogadó szerepe és hátránykompenzációs képessége. A rendezvény a szociabilitás fejlesztésének hatékony színtere, ahol megvalósulnak az együttéléshez szükséges normák, szabályok, értékek közvetítése, az egyéni és a társas szükségletek kielégítése. Differenciált, szocializációs folyamatok megerősítését célzó tevékenységek megvalósulását elősegítő nap. A programok

támogatják a gyermek kompetenciáinak és készségeinek fejlődését, az iskolai lemorzsolódás prevencióját.

3. Az óvodában ünnepelhető jeles napok:

Minden jeles napot hosszabb előkészület vezet be, melyhez a gyermekek kíváncsiságát kielégítve, változatos tevékenységeket biztosít az óvodapedagógus.

A hagyományok ápolása közben történő tervezgetés, gyűjtögetés, együttjátszás izgalmassá teszi a várakozás időszakát.

Maga az ünnep, jeles nap külsőségeivel együtt sem lehet erőltetett, hanem vidám hangulatú kell, hogy legyen.

4. Az őszi jeles napjai:

Mihály nap (szeptember 29.) Mihály- napi vásár

Kísérjék figyelemmel a betakarítás folyamatait, tapasztalják meg a természet változásait.

Gyűjtsék a természet kincseit, rendezzék el, díszítsék velük csoportszobájukat. Figyeljék az állatok viselkedését. Végezzenek befőzést, készítsenek termésbábokat, portékákat az óvónő és dajka néni segítségével. Teremtsenek vásári hangulatot. Fontos a munkafolyamatok közös megvitatása, a gyermekek ötleteinek meghallgatása, megvalósítása.

Készítsenek kalendáriumot, figyeljék meg igazak-e a népi jóslatok.

Ismerkedjenek meg népi hangszerekkel, népzenevel, játszanak énekes népi játékot.

Magyar népmese napja (szeptember 30.)

Szüret (október. 15-től)

Ha mód van rá, vegyenek részt a szüret előkészítésében. Gyűjtsék, válogassák az őszi gyümölcsöket. Szürettel, kapcsolatos tevékenységekkel való ismerkedés, pl. szőlőszedés, préselés, szemeztetés. Tudjanak verset, dalt, mondókát a szőlőről. Táncoljanak, énekeljenek, játszanak szüreti népi játékot. Élményeiket mesélik el társaiknak.

Állatok világnapja (október 4.)

Dióverés – Kiskertgondozás.

Október 23.

Márton nap (november 11.)

5. A tél jeles napjai:

Advent, a karácsonyi előkészület négyhetes időszaka

A gyermekek segítsenek az adventi koszorú elkészítésében.

Miklós nap (december 6.) A várakozás hassa át az előkészületeket, ennek a hangulatát teremtsen meg az óvodapedagógus.

A gyermekek tanuljanak verseket, énekeket a Mikulásnak. Gyermekközösségi nap- Miklós heti forgatag.

Luca nap (december 13.)

Ültessenek Luca bűzát, kotyoljanak, tanuljanak jókívánság mondókákat, énekeket, örvendeztessék meg a másik csoport gyermekeit jókívánságaikkal.

Karácsony

Az óvodai karácsonyi ünnepségre az előkészületek befejeződnek. Készítsenek karácsonyi asztali díszet, törjenek diót, díszítsenek mézeskalácsot. Tanuljanak karácsonyi köszöntőt, verseket, énekeket, betlehemes játékot.

Magyar kultúra napja (január 22.)

Farsang (vízkeresztől hamvazó szerdáig)

Télbúcsúztató népszokás. Elevenítsenek fel egy-egy hagyományt, díszítsenek álarcot, süssenek fánkot, vegyenek részt a terem díszítésének előkészületeiben. Hallgassanak tréfás mesét, verset. Tanuljanak farsangi dalt, bálba hívogató mondókát.

Kiszézés

A jeles naphoz tartozó népi hagyományok felelevenítése.

6. A tavasz jeles napjai:

Március 15.

Nemzeti ünnepünkre való készülődés alkalmából megjelennek a nemzeti szimbólumok, népművészeti elemek. Megismerik a szülőföld és az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok szokások, a közösséghez tartozás élményét, a nemzeti, családi és a tárgyi kultúra értékeit, megtanulják ezek szeretetét, védelmét.

Víz világnapja (március 22.)

A környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása, a természetes környezetünk, azon belül a víz védelme.

Ovis kupa: a székhely és a tagóvodák közös sportrendezvénye.

Ovis gála: a székhely, a tagóvodák és a szomszédos települések óvodáinak kulturális bemutatkozása.

Húsvéti ünnepkör

Komatál hordás, tojásfestés, locsolkodás. A tavaszi határkerülés, séták, kirándulások. Tanuljanak népi hagyományokat felelevenítő mondókát, verset locsoláshoz, dalt a komatál küldéséhez. A fiúk locsolják meg a lányokat és a felnőtteket. A lányok készítsenek tojást bármilyen technikával, népművészeti elemek felhasználásával.

Föld világ napja (április 22.)

A gyermekek harmonikus kapcsolatba kerülhessenek környezetükkel, ismerjék és szeressék természetes környezetüket. Vetélkedők, faültetés, virágültetés.

Anyák napja

Versek, énekek tanulása, ajándékkészítés az édesanyáknak. Az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonylatainak feltárása, az anya- gyermek kapcsolat tükrében.

Pünkösöd

Tanuljanak a pünkösdi király-és királynéválasztáshoz énekes játékokat, dalokat, népmeséket, egyszerűbb tánc lépéseket. Eszközök, kellékek, virágkoszorúk készítése. Pünkösdi király-királyné és udvartartás választása, felvonulása. Táncoljanak zeneszóra a vidám forgatagban.

Igénybe vehető szolgáltatások:

- Szükség esetén logopédiai foglalkozás.
- Sajátos nevelési igényű gyermeknek felzárkóztató foglalkozás.
- A gyermekek rendszeres egészségügyi felügyelete: orvos, védőnő, fogorvos.
- Az óvoda létesítményének, eszközeinek használata a szolgáltatások igénybevételéhez, hitoktatás, fejlesztő foglalkozás, gyógytestnevelés.

Az óvoda kapcsolatai

Nem mindig a kapcsolattartás mennyisége, hanem annak élményszerűsége, tartalmas volta a meghatározó a kapcsolatokban. A megfelelő, eredményes, hatékony kapcsolatok, céljaink elérését segítik. Bizalommal teli légkörben lehetünk csak igazán hatékonyak kapcsolatainkban.

Közvetlen és közvetett partnereinkkel való együttműködésünknek, együttnevelésünknek **tartalmi és formai** szempontból is eredményesnek, hatékonyak kell lennie. Meg kell találni azokat az együttműködési formákat, amelyek a legcélravezetőbbnek bizonyulnak. A kapcsolatok tartalma mindig a célhoz kötődik, nevelésfilozófiánkon alapul.

A nevelőtestület összetétele, elképzelései, elkötelezettsége a nevelés ügye iránt fontos meghatározói.

A vezetés demokratizmusa, a jövőkép kialakítása, küldetésnyilatkozatunk **az óvoda jövőjét befolyásolják**. Éppen ezért a nevelőtestület nevelésfilozófiája által kialakított szemléletén keresztül, a gyermekek felé megnyilvánuló hatások eredményessége által működhet csak hatékonyan az óvoda, ehhez pedig a kapcsolatokat is megfelelően kell kiépíteni.

1. A család-óvoda:

Az óvodai nevelés a családi neveléssel együtt, azt kiegészítve szolgálja a gyermek fejlődését. Ennek alapvető feltétele a családdal való együttműködés, melynek terén sikerült jó kapcsolatot kialakítani a szülők és az óvodapedagógusok között. Így nő az intézményes nevelés szülői támogatottsága a hátrányos helyzetű családok körében is. Baráti és segítőtársi kapcsolatra törekszünk. Elértük azt, hogy a szülők odafigyelnek ránk, és sokszor kérik tanácsainkat, segítségünket egy-egy probléma megoldásában. Sok szülőt foglalkoztat gyermeke haladási, fejlődési üteme is. Nevelőtestületünk tagjai igyekeznek a gyermekek pozitív tulajdonságainak kiemelésével hatni a szülőkre, hogy „büszkéek” lehessenek gyermekeikre. Ily módon fokozott jelentőséget tulajdonítanak saját személyüknek is az eredmény elérésében, a gyerekeknek pedig még nagyobb kedvet az óvodába járáshoz. Támogató környezetet nyújtunk a szülők gyermeknevelési kompetenciáinak erősítéséhez, a szülői reziliencia fejlesztéséhez, valamint a segítő szolgáltatások igénybevételéhez.

Tartalmas kapcsolatunkat bizonyítja, hogy a közös programokon egyre többen vesznek részt, minden rendezvényünkön szép számmal megjelennek, sőt gyermekeiket hosszabb kirándulásokra is elengedik.

Kapcsolattartásunk formái: mindennapos beszélgetések, igény szerint fogadóórák, szülői értekezletek, családlátogatások, nyitott ünnepeink, játszóházak, kérdőíves felmérések, véleményük kikérése egy-egy témában, mentálhigiénés program keretében szervezett felvilágosító előadások.

Óvodanyitogató rendezvény az óvodai nevelést kezdő gyermekek részére.

2. Bölcsődével való kapcsolat:

Az óvodai életet megelőző kisgyermekkorú szokások kialakulásának meghatározó jelentőségét a **bölcsőde** biztosítja. A kölcsönös látogatások, a szakmai megbeszélések, szülői értekezletek, valamint az **óvodába** lépéshez szükséges tájékoztatások biztosítják a gyermekek problémamentes óvodai befogadását, beszoktatását.

- szakmai kapcsolat bővítése, szakmai fórumok,
- óvodások látogatása a bölcsődében.

3. Óvoda-iskola, óvoda- óvoda:

Az **iskolák** által szervezett egy-egy programon való részvétel. A két intézmény feladatrendszerének, alapdokumentumainak az ismerete, szakmai, pedagógiai együttműködés.

Kapcsolattartásunk formái: közös esetmegbeszélések, munkaközösségi foglalkozások, bemutató órák, közös továbbképzések, egymás programján való részvétel.

„Iskolás leszek...” intézményi innovációnk, mely az óvoda-iskola átmenet területén belül egy minőségi, szakmai kapcsolat kiépítése. Intézményi és intézményközi műhelyek működtetése, évente szakmai mini konferencia rendezése, melynek résztvevői a helyi elsős tanítók, óvodapedagógusok, intézményvezetők, fejlesztőpedagógusok, a helyi szakszolgálat vezetője.

Az óvoda-iskola átmenet komplex (mérésen és nyomon követésen alapuló) differenciált pedagógia támogatása.

A konferencia célja:

- egymás dokumentumainak, mérési-értékelési rendszerének megismerése,
- a tanköteles korú és az első osztályos gyermekek képességeinek megismerése,
- a fejlesztésre szoruló területek meghatározása az eredmények alapján,
- támogató kapcsolat kiépítése a szülőkkel, folyamatos tájékoztatás.

Feladat:

- a gyermekek egyéni fejlesztési tervébe és az éves tematikus tervbe beépítésre kerülnek azok a fejlesztő tevékenységek, játékok, melyek segítségével nagyobb esélyt adhatunk a problémamentes iskolakezdéshez, és ez által csökkenthetjük az iskolai lemorzsolódás arányát,
- a tanköteles kort elérő gyermekek közül az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettséget el nem érő gyerekek esetében beavatkozás a sikeres iskolai tovább haladásukat megalapozó készségek, képességek, attitűdök fejlődését elősegítő pedagógiai eszköztár használatával.

Szakmai kapcsolattartás országhatáron belüli óvodákkal és határon túli magyar nyelvű óvodákkal.

Kapcsolattartás formái: látogatások, szakmai napok, rendezvények.

4. A fenntartóval való kapcsolat:

Az Önkormányzat fenntartja, működteti, ellenőrzi, értékeli, finanszírozza az intézményeit. A felmerülő problémák, jogszabályi változások, dokumentumok módosítása, átszervezés alkalmával hivatalos döntéseket hoz. Helyi rendeletek szintjén korlátozhatja a költségvetés felhasználását, megszorító rendelkezéseket vezethet be a felhasználásra vonatkozóan. A kihasználtság tekintetében előírásokat fogalmazhat meg. Meghatározza az intézmények számára a beiratkozás időpontját, az indítandó csoportok, valamint a csoportba felvehető gyermekek számát.

Kapcsolattartásunk formái: rendelet, utasítás, tájékoztatás, információkérés, előírás, előadás szervezése, jelentések, rendezvényeken való részvétel, beszámoló, tárgyalás, egyeztetés, együttműködés, érdekegyeztető fórum.

5. Közművelődési intézmények:

(Sajószentpéteri Művelődési-, és Sportközpont és Városi Könyvtár)

Sportrendezvények, versenyek, színház és bábelőadások, kiállítások, játszóház, Ovis gála.

Kapcsolattartásunk formái: színházlátogatás, városi sportnapon, pályázatban való részvétel.

6. Gyermeorvosi és védőnői Szolgálat:

Ügyel a gyermekek egészségi állapotára rendszeres orvosi és védőnői vizsgálatok elvégzésével.

Kapcsolattartásunk formái: Orvosi vizsgálatok, tájékoztatás, esetmegbeszélés, beszélgetés, súly-, és magasságmérés, tartásjavítás, egészségnevelési programok, előadások, megelőzés, tanácsadás, információáramlás, adategyeztetés, fogorvosi és hallásvizsgálat szervezése, szülői értekezleteken való részvétel, iskolaérettségi vizsgálat, szülői értekezleten szülők tájékoztatása egy-egy aktuális témával kapcsolatban.

7. Gyermejköléti Szolgálat - Családsegítő Központ:

Főleg a gyermekvédelmi felelős áll kapcsolatban velük a veszélyeztetett gyermekek nem megfelelő családi helyzetéből adódó okok miatti egyeztetés céljából, a gyermekek érdekeinek közös együttműködéssel szereznek érvényt, további intézkedésekkel segítik a hátrányok enyhítését.

Az intézmény falain belül működő Bölcsőde nagy segítség nemcsak a szülőknek, hanem az óvodának is, mivel a mentálhigiénia és a közösségi magatartás kialakítása tekintetében.

Kapcsolattartásunk formái: Jelzőrendszer, jelzőlap, megbeszélések, tájékoztatás, drog-megelőző előadás, gyermekvédelmi intézkedések, esetkonferenciák, tárgyalások, védelembé vétel, közös családlátogatások, beszámolók, jelentések, eljárás kezdeményezése, illetve a gyermekek intézményi látogatása.

8. Óvodai szociális segítők:

Az óvodai szociális segítés új, kötelezően megvalósuló tevékenység, amely ágazatközi szinten biztosít szolgáltatást a nevelési-oktatási intézményekben a gyermekjöléti ellátórendszeren keresztül. Az óvodai szociális segítő tevékenységet a járási székhely önkormányzata által fenntartott család- és gyermekjöléti központoknak kötelező biztosítaniuk 2018. szeptember 1-jétől valamennyi nevelési-oktatási intézményben. Az óvodai szociális segítő olyan – óvodában tevékenykedő – segítő szakember, aki elsődlegesen a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzésével, szociális és kommunikációs készségei fejlesztésében, egészségfejlesztésben való közreműködéssel, prevencióval foglalkozik.

9. Pedagógiai Szakszolgálat:

A Pedagógiai szakszolgálat munkatársaival jó kapcsolatot alakított ki intézményünk. A szakemberek - logopédus, pszichológus, gyógypedagógus, gyógytestnevelők, fejlesztő pedagógusok- segítik nevelőmunkánkat.

Kapcsolattartásunk formái: közös megbeszélések, értekezletek, segítik a HHH-s gyermekek fejlesztését.

10. Média (Sajó TV, Krónika):

Kapcsolattartás formái: videó felvételek megjelenése a helyi városi tv-ben egy- egy programról, fotók, újságcikkek megjelentetése a Városi újságban.

V.

AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGI FORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI

Játék

Cél:

A gyermek szabad játékának hosszantartó és zavartalan biztosítása. A tapasztalatok többszöri átélésével a gyermekek egyéni vágyait és ötleteit kibontakoztassuk annak érdekében, hogy sokrétű, tájékozódó, kreativitásukat fejlesztő és erősítő, élményt adó tevékenységgé válják játékaik.

Feladat:

- a játékhoz szükséges feltételek megteremtése,
- élményszerzési lehetőségek biztosítása,
- a játéktevékenységen keresztül a külvilág elemeinek megismerése,
- a játék formáinak és tartalmának gazdagítása,
- kreatív együttműködés fejlesztése (elgondolások megbeszélése, társ nézőpontja iránti nyitottság),
- viselkedési szabályok, helyes magatartás gyakorlása a játékban,
- a gyermekek közötti társas kapcsolatok fejlesztése,
- erőfeszítést, ügyességet igénylő játékok szervezése,
- a gyermekek közötti játékkapcsolatok kialakulásának segítése, aktív jelenléttel,
- önmegvalósítás lehetőségének biztosítása,
- pozitív érzelmek kialakulásának segítése,
- gyakorló játékok biztosítása, ezáltal részképességek fejlesztése (szem-kéz koordináció, kezesség kialakulása),
- gazdag lehetőség biztosítása a szerepjátszáshoz, sikerélményhez juttatás,
- barkácsolási lehetőségek biztosítása,
- közösségi, társas kapcsolatok alakítása a báb segítségével,
- a babozás feltételeinek megteremtése,
- változatos anyagok, eszközök biztosítása az építő- és konstruáló játékhoz,
- finommotorika fejlesztése (lego, pötyi, gyöngyfűzés),
- egyszerű szabályjátékok, játékszabályok megismerése, elfogadása, követése,
- kreativitás fejlesztése (társasjáték készítés),
- értelmi képességeket fejlesztő játékok gyakorlása,
- játékhelyzetek teremtése szimulációs játéokra,
- figyelem, önfegyelem növelése,
- tudatos jelenlét, indirekt irányítás,
- a szabad játék túlsúlyának hangsúlyozása.

A fejlesztés várható eredménye óvodáskor végére:

- Megértik és elfogadják játszótársaik elgondolásait, saját maguk is képesek tovább gondolni és továbbfejleszteni ötleteikkel a játékot.
- Alkalmazkodnak a játék szabályaihoz.
- Vállalják a számukra kevésbé érdekes, kedvezőtlenebb szerepeket is.
- Tudnak vezetni és játszótársaikhoz alkalmazkodni.
- Képesek olyan játékhelyzeteket létrehozni, amelyekben tapasztalataik, érdeklődésük alapján ábrázolják a felnőttek tevékenységét és különféle kapcsolatait.
- A játzó csoportok tagjai között tartós és szoros kapcsolat alakul ki.
- A létrehozott eszközöket minden esetben használják fel a játékban, dramatizálásban.
- A konstruálás fejlettebb fokán a gyerekek mind igényesebbekké válnak alkotásaikkal szemben.
- Alkotásaikat önállóan, sok egyéni ötlet alapján hozzák létre.
- Képesek a különböző anyagok, eszközök kombinált alkalmazására.
- Képesek érzelmileg ráhangolódni a környezetükben élő felnőttek viselkedésére.
- Tanulják és gyakorolják a viszonyukat.
- Képesek bonyolultabb szabályjátékok megtanulására és gyakorlására.
- Figyelmeztetik egymást a szabályok betartására.

Verselés, mesélés

Cél:

A magyar nyelv szépségének, kifejező erejének megismerése változatos irodalmi élményeken keresztül, kialakítva a könyv megszerettetését. A vers és a mese közegén át emberi kapcsolatok mélyítése a világ megismerésének segítése.

Feladat:

- pozitív személyiségjegyek, szemléletmód, világkép kialakítása,
- ismétlődő szokásokkal hangulatteremtés (gyertyagyújtás, furulyaszó, énekszó),
- érdeklődés felkeltése,
- a vers, mese élményszerű előadása, élvezetessé tétele,
- ismétlések gyakorisága,
- beszédkedv felkeltése és megőrzése,
- könyv iránti szeretet kibontakoztatása,
- a könyvvel való helyes bánásmód elsajátíttatása,
- érzelmi biztonság megteremtése, a gyermek értelmi, erkölcsi fejlődésének, fejlesztésének egyik legfőbb segítője a mese,
- a gyermek saját vers és mese elmondására való buzdítása, lehetőség biztosítása az önkifejezésre,
- a gyermeki szorongás feltérképezése, feloldása és megoldás kínálása a mesék által,

- olyan mesék, történeteket választása, amelyeknek témája a gyermekekről, közvetlen környezetéről, az állatvilágról szólnak, amelyeket az egyenes vonalú cselekmény az érthető, világos meseszöveg, az érdeklődést ébren tartó szavak, fordulatok, ritmikus ismétlődések jellemeznek,
- állatmesék, csali-és tréfás mesék, cselekményesebb, terjedelmesebb tündérmesék válogatása, megismertetése,
- többségében mondóka, szerepátadó, fogyó-gyarapodó gyermekjátékok mondogatása,
- a művészeti, irodalmi eseményeket hordozó, a valóság esztétikai értékeinek befogadására nevelés,
- mutassuk be legismertebb költőink gyermeki személetéhez igazodó játékos, ritmikus, zenei hatású verseit ,
- mai magyar írók műmeséinek bemutatása,
- más népek, kultúrák megismertetése a meséken keresztül,
- nem hiányozhatnak a mai magyar írók műmeséi (Móra Ferenc, Móricz Zsigmond),
- tervezzünk klasszikusaink, József Attila, Szabó Lőrinc gyermekverseiből,
- a 3-7 éves gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodóan a népi- népmesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét felelevenítő mondavilág elemei,
- mesék, versek kiválasztása évszakokhoz, ünnepekhez, néphagyományokhoz is kapcsolódjon,
- a mesék megjelenítésére, rögtönzésre való biztatás.

Fejlesztés várható eredményei óvodáskor végére:

- Kapcsolódjanak be a mondókák, versek mondogatásába.
- Az óvodapedagógust utánozva ritmikus, mozgásokkal kísérik a verseket.
- Maguk is énekelgessenek, halandzsázzanak.
- Várják, kérik a mesemondást, maguk is segítenek a mesemondás, hallgatás feltételeinek kialakításában.
- Megszilárdulnak a mesehallgatáshoz kapcsolódó szokásaik.
- A magyar népmeséken, mondákon keresztül magyarság tudatuk fejlődjön.
- Figyelmesen, szívesen hallgassák a rövid meséket, örüljenek azok gyakori ismétlésének.
- Kérjék a meséket, a meshőssel vagy ellenfeleivel kapcsolatos érzelmeiket játékban, rajzban, esetleg szavakban is nyilvánítsák ki.
- Lapozgassák a képeskönyveket, kezdeményezzenek beszélgetést az ismert képekről.
- Szívesen mondjanak spontán módon is mondókákat, verseket, meséket a hozzájuk tartozó játékok szövegeit és ismerjék mozgásait.
- Tudják a megismert szavak jelentését, megfelelően használják azokat.
- Nyelvhelyességi szabályoknak megfelelően fűzzék mondataikat.
- Szívesen, örömmel hallgassanak mesét.
- A folytatásos mesék, verses mesék, meseregények szálait össze tudják kötni.
- Tudjanak könyvben kép alapján tájékozódni, vigyázzanak a könyv állagára.
- Az olvasást utánozzák, meséljenek a képekről
- Vegyenek részt dramatikus játékokban, közös műsorkészítésben.
- Kapcsoljanak ismert irodalmi szöveget adott ünnepi alkalmakhoz.
- Legyenek képesek koruknak megfelelően, színházi előadások cselekményének követésére, a mesék (dramatizálás, mese-posztó, bábozás), többféle megjelenítésére.

Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

Cél:

Az élményt nyújtó közös éneklés öröme, a dallam, a ritmus, a tánc szépségének felfedezése, zenei ízlés és esztétikai fogékonyság formálása. A jeles napok szervezése: népi játékok, gyermektánc, mesék, hangszerek és népi mesterségek bemutatása a helyi óvodások, iskolások és szülők részvételével.

A néphagyomány felelevenítése, továbbadás és megőrzése minden óvodánk életében jelen van, de Semmelweis Utcai Tagóvoda kiemelten foglalkozik ezzel a tevékenységgel.

Feladat:

- a zenei anyanyelv megalapozása,
- a zenehallgatás, ritmusérzék, zenei emlékezet, játékos zenei alkotókedv fejlesztése,
- ölbeli játékok megismerése, gyakorlása (hintáztatók, höcögtetők, cirógatók, lovagoltatók),
- a gyermek biztonságérzetének megalapozása,
- a néphagyomány és a művészeti értékű gyermekdalok megismertetése, megszerettetése,
- közösségi élmények nyújtása énekes játékokon keresztül,
- mozgás és testtartás dalhelyzetekhez való igazításának megalapozása,
- az esztétikus összehangolt mozgás fejlesztése, gyermektánc tanulása,
- az éneklés, zenélés tevékenységeinek megszerettetése,
- a gyermekek zenei élményhez való juttatása,
- ünnepekhez kapcsolódó szokások, dalok, zenék megismertetése, a hagyományok ápolására való törekvés,
- a zenei nevelés alapvető feltételeinek megteremtése, a tudatos, tervszerű és folyamatos fejlesztő hatások megszervezése,
- különböző mozgás, térformák megismerése, alkalmazása (kapuzós, hidas, párválasztó, csigavonal stb.),
- zenei készségek fejlesztése,
- zenei formaérzék fejlesztése (egyenletes lüktetés, kettes lüktetés stb.),
- a fokozatosság elvének követése a zenei anyag feldolgozásában,
- a gyermekek egyéni adottságainak megfelelő fejlesztése,
- a tiszta, szép énekhanggal a gyermek tanulási vágyának felkeltése,
- más népek, kultúrák dalaival, népdalaival való ismerkedés,
- rögtönzött hangszerek készítése.

A fejlesztés várható eredményei óvodáskor végére:

- Önként vegyenek részt a közös játékban, közös éneklésben.
- Éneklés és játék közben alakuljon ki a csoport egyöntetű tempója, játékos mozdulataikat megközelítőleg egyszerre és ritmikusan végezzék.
- Különböztessék meg a magasabb-mélyebb hangokat, és kézzel tudják jelezni, amit hallottak (felemelt, illetve leeresztett kéz).

- Legyenek képesek néhány percig az óvónő énekes vagy hangszeres előadására figyelni.
- Utánozzák szívesen az óvónő által bemutatott egyszerű mozgásokat, tánc lépéseket.
- Legyenek képesek a mondókákat, játékdalokat az óvónő kezdése után csoportosan, önállóan énekelni.
- A tisztaság a dallamon és a szövegmondáson egyformán megfigyelhető legyen.
- Az egyenletes lüktetést, a dal-, illetve mondóka ritmusát egyénileg is hangoztassák.
- Ismerjék fel a tanult dalokat dúdolásról vagy hangszerjátékról a dalra jellemző rövidebb rész alapján is.
- Szépen, harmonikusan járjanak, mozogjanak együtt, a játékhoz tartozó e mozgásokat, táncos mozdulatokat a zene lüktetésének megfelelően, egyöntetűen, folyamatosan, esztétikusan végezzék.
- Különböző játékhelyzetekben alkalmazzák a kiolvasót.
- Használjanak népi ritmuseszközt, s ezeket a lehetőségekhez képest maguk készítsék el.
- Alakítsanak zenekart.
- Népünk hagyományait ismerjék meg és őrizzék azokat.

Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

Cél:

Az igény kialakítása az alkotásra, az önkifejezésre, a környezet esztétikai alakítására és az esztétikai élmények befogadására. Maga a tevékenység legyen öröm.

Feladat:

- a „látás” tudatosítása, s ezzel egyidejűleg a képi ábrázolás,
- a vizuális közlés módszereinek megismertetése,
- fantáziavilág gazdagítása,
- a gyermekek tér, forma és színeképzeteinek az alakítása,
- esztétikai igényesség alakítása,
- lehetőség biztosítása az alkotásra, önkifejezésre,
- tárgyi felszerelések, eszközök hozzáférhetőségének biztosítása,
- a képi gondolkodás fejlesztése, az esztétikai érzékenységük, szép iránti nyitottságuk, igényességük alakítása,
- az íráshoz szükséges mozgáskoordináció kialakítása (finommotorika),
- a vizuális jelrendszer megismertetése (pont, vonal, folt, színek, formák),
- az érzelmek és az élmények kifejezéséhez használt vizuális formanyelv elsajátítása,
- a kíváncsiság felkeltése a gyermekekben az ábrázolás anyagaival, eszközeivel való tevékenységre (agyag, liszt, só gyurma, papír, fonalak, festékek, zsírkréta, kavicsok, kagylók stb.),
- élmények biztosítása, fantáziájuk és megfigyeléseik képi és téri megjelenítésének sokféle lehetőségéhez,
- juttassuk a gyermeket az alkotás öröméhez,
- eszközhasználat, technikák megismertetése (rajzolás, festés, papír-ragasztás, mintázás, papírhajtogatásstb.),
- a népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés,

- a gyermekek a hagyományos óvodai ábrázolás mellett ismerjék meg a régi gyermekkor játékkészítő és népi kismesterségeket, őrző technikáit és eszközeit: szövés (szövőkeret), fonás, csuhébaba-készítés, agyagozás, batikolás stb.,
- a műalkotásokkal, az esztétikus tárgyi környezettel való megismertetés,
- a feladatok megvalósításában a dajka néni is aktív szerepet vállal,
- segít az eszközök előkészítésében, a munka folyamán az óvodapedagógus irányításával esetleg segítséget nyújt a gyermeknek, az eszközök rendbetételénél a gyermekeket is bevonhatja a munkafolyamatba (pl. ecsetek kihordása, elmosása stb.),
- a gyermeki alkotások közösségi rendezvényen való bemutatása, és a tehetségek kiemelése.

A fejlesztés várható eredménye óvodáskor végére:

- Igazodjanak el az elemi térviszonyok között, ezeket téralakító játékaik alkalmával is használják.
- Képeikben jelenjen meg a személyek, tárgyak ábrázolása.
- Tudjanak megkülönböztetni látási- tapintási- mozgási érzéketeket (sima, érdes, felületek fényessége, lapos, gömbölyű, szögletesstb.).
- Tudjanak körvonallal alakzatokat rajzolni, képezzenek színfoltokat ujjukkal, ecsettel.
- Alakítsanak térbeli formákat agyagból, gyurmából, megfigyelés után.
- Növekvő biztonsággal használják az általuk ismert nagyobb kiterjedésű teret is.
- Fejlődjön az a képességük, hogy a teret játékuik céljainak megfelelően átalakítsák.
- Rajzaikban, festéseikben jelenjen meg a térbeliség jelzésének szándéka (közös alapra rendezés, a föld és háttér jelölése, lent, fent stb.).
- Legyenek képesek személyeket, egyszerű eseményeket, általuk jól ismert tárgyakat jellemző jegyeikkel felismerhetően megjeleníteni.
- Jelenjen meg a tagoltság, a fő részformák jellegzetességeinek jelzése, esetleg egyszerű mozgások.
- Igényeljék a díszítést, az egyszerű formai színritmusokat, a díszítés többféle technikáját.
- Szívesen alkalmazzák, és biztonsággal használják a különböző ábrázolási eszközöket.
- A megismert technikai eljárásokat tudják alkalmazni, helyesen használják a ceruzát.
- Közös és egyéni alkotások készítése közben legyenek képesek egymásra tekintettel lenni, mutassanak hajlandóságot az együttműködésre.
- Érzéseiket, érzelmeiket kifejezik az alkotás által.
- Felfedezik egymás alkotásaiban a szépet.
- Tudjanak emlékezet alapján képeket alkotni.
- Nevezzék meg a színeket, azok sötét és világos árnyalatait.
- Díszítsenek tárgyakat saját elképzeléseik alapján.
- Tudjanak véleményt mondani saját és társaik munkájáról.

Mozgás

Cél:

Az egészség megőrzése, megóvása, a harmonikus, összerendezett mozgás kialakulása. A mozgás és az egészséges életmód megszerettetése.

A mozgás, kedvezően befolyásolja a gyermek anyagcseréjét, fokozza teljesítőképességét. A mozgáskultúra fejlesztése során ismerkedjenek meg a gyermekek vezényszavakkal, a testnevelés nyelvezetével, ezáltal gazdagodik, bővül szókincsük.

A Móra Ferenc Utcai Tagóvoda kiemelten foglalkozik a gyermekek mozgás, sport szeretetének megalapozásával. Rendszeresen megrendezik a gyermekek játékos ügyességi versenyeit a három tagóvoda részvételével.

Feladatok:

- térbeli, időbeli tájékozódó-képesség fejlesztése (séta, kirándulás alkalmával),
- egészséges életmódot erősítő tevékenységek szervezése az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve,
- lehetőségek biztosítása minden gyermek számára, mindennapos testnevelés, játékos mozgások,
- a tornateremben végzett mozgás előkészítése (szellőztetés, portalanítás nedves ruhával, eszközök előkészítése- dajka segítségével),
- tájékozódás, alkalmazkodó képesség fejlesztése,
- szem, kéz, láb koordinációjának fejlesztése,
- állóképesség növelése (futás, ugrás gyakorlatok),
- dobásgyakorlatok (egykezes felső, babzsákkal hajítsanak távolba, célba dobás stb) megismertetése,
- talajtorna elemeinek megismerése, gyakorlása (gurulóátfordulás, egyensúlyérzék fejlesztése stb.),
- a gyermek természetes mozgásának (nagymozgások, egyensúly, szem-kéz, szem-láb koordináció, finommotorika) fejlesztése,
- egészséges versenyszellem alakítása,
- szókincsbővítés,
- a testrészek megismerése, testséma fejlesztés,
- ismerkedjenek meg a gimnasztikával, néhány talajtorna elemmel, testnevelési játékokkal,
- különböző tornaszerek segítségével végezzenek gyakorlatokat,
- udvari sporteszközök használata, szabályainak megismertetése – balesetvédelem,
- tanuljanak meg vigyázni saját és mások testi épségére,
- tehetségek kibontakoztatása,
- sportesemények, rendezvények szervezése,
- prevenció, tartásjavító tornák szervezése szakemberek bevonásával,
- a sajátos nevelési igényű gyermekek többletmozgás igényének kielégítése, változatos lehetőségek és segédeszközök biztosításával – hiperaktív gyermekek.

A fejlesztés várható eredményei óvodáskor végére:

- Növekszik teljesítőképességük, mozgásuk összerendezettebbé, ügyesebbé, megfelelő ritmusúvá válik.
- Tudnak megadott jelre irányt változtatni, személyeket és tárgyakat kikerülni és megkerülni.
- Cselekvőképességük gyors, mozgásban kitartóak.
- Fejlődik tér és idő tájékozódó képességük.

- Megszeretik és igénylik a mozgást.
- Tudják a távolugrás technikájának alapelemeit alkalmazni.
- Helyesen alkalmazzák a labdakezelés technikáját.
- Tudnak labdát dobni, megfogni, gurítani, célozni, vezetni.
- Képesek sor és köralakításra.
- Egyéni-, csoportos-, sor- és váltóversenyt játszanak az óvónő segítségével és a szabályok pontos betartásával.
- Mozgástapasztalataik egyensúlyozásban és ugrásban növekednek.
- Ugorjanak át kisebb akadályokat.
- Megértik az egyszerű vezényszavakat, tudják azok jelentését.

A külső világ tevékeny megismerése

Cél:

Pozitív érzelmi viszony kialakulása a természethez, az emberi alkotáshoz, annak védelméhez, az értékek megőrzéséhez. Segítse elő a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését, a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában.

A SKNOÓ kiemelten foglalkozik a környezetéből adódó környezettudatos magatartás kialakításával, megalapozásával. Az óvodapedagógusok sokszínű módszerekkel, tevékenységek biztosításával valósítják meg az óvodáskorú gyermekek komplex környezeti nevelését. (Madarak, fák napja. Föld napja rendezvény megtartása a helyi óvodások, szülők bevonásával: veteményes és sziklakert gondozása: séta a tanösvényen: természettel kapcsolatos rajzverseny meghirdetése, játékos környezetismereti verseny.). Zöld óvoda kritériumrendszerének megfelelés (szelektív hulladékgyűjtés, tanösvény, élősarok, állatvédelem, erdei óvoda).

Feladat:

- sokféle tevékenység, lehetőség biztosítása a tapasztalatszerzésre,
- a gyermek életkorának megfelelő biztos eligazodás, tájékozódás segítése,
- tapasztalatok szerzése a közvetlen és a tágabb természeti- emberi- társadalmi környezet formái, mennyiségi, téri viszonyairól,
- elegendő alkalom, idő, hely, eszköz biztosítása a spontán és szervezett ismeretszerzésre, a biztonságos életvitel szokásainak alakítására,
- pozitív érzelmi viszony kialakítása a természeti-, emberi-, tárgyi környezethez
- összefüggések megláttatása,
- a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok, szokások, nemzeti és a tárgyi kultúra értékeinek bemutatása, ennek szeretetére, védelmére nevelése, közösséghez tartozás,
- matematikai tartalmú tapasztalatok, ismeretek szerzése, tevékenységekben való alkalmazása,
- környezetvédelemmel kapcsolatos tevékenységek szervezése, környezettudatos magatartás kialakítása,
- évszakok változásainak megfigyeltetése (gyűjtögetés, séták kirándulások szervezése),

- séták alkalmával a közlekedés szabályainak megismerése, gyakorlása, ismerkedés a közlekedési eszközökkel,
- szimulációs játékok, szerephelyzetek teremtése egy-egy témakör kapcsán (család, munkahely, napszakok),
- a jeles napokhoz kapcsolódó szokások megismertetése, évszakok váltakozásai, jeles napokhoz kapcsolódó szokások megismertetés, évszakok változásaiból fakadó környezetet alakító munkálatok szervezése (ültetés, palántázás, szüretelés termékek, növények betakarítása stb.),
- állatok gondoskodásra, védelmére nevelés,
- számfogalom alapozása.

A fejlesztés várható eredményei óvodáskor végére:

- A gyermekek tudják személyi adataikat (lakcím, név, szülők neve, foglalkozásuk, testvérek neve).
- ismerik az óvoda tágabb környezetét, felsorolják a közelében található boltokat, intézményeket, egyéb jellegzetességeket.
- Megfigyelik folyamatosan az évszakok változásait, színeik árnyalatát.
- Ismerik a föld, víz és levegő életető szerepét.
- Ismerik a napszakok változását, a hét napjait, a hónapok nevét.
- Ismeretük gyarapításában szerepeljen a szárazföldi, légi és vízi közlekedési eszközök is.
- Tegyenek látogatást a környezetükben élő háziállatok élőhelyére, figyeljék meg azok életmódját.
- Óvodai életük alatt - legalább egy alkalommal - tegyenek látogatást a Vadas-parkba, ahol megismerhetik az ott élő vadállatokat, külső jegyeit.
- Környezetük tárgyait tudják összehasonlítani mennyiség, nagyság, forma és szín szerint, legalább 10-ig tudják megszámolni azokat.
- Tudják megkülönböztetni az irányokat, jobb-bal, és értsék a névutókat: alá, fölé, mellé, elé, közé, stb.
- Gyakorolják a térben és síkban történő tájékozódást.
- Tevékenységeikben jelenjen meg a halmazképzés, párosítás, összehasonlítás, sorba rendezés.
- A geometria világából szerezzenek tapasztalatokat síkbeli, térbeli alakzatokon.
- Ismerjék fel és tudjanak előállítani szimmetrikus alakzatokat.
- Rajzoljanak alakzatokat, s tudják megnevezni azokat tulajdonságok szerint: kör, négyzet, háromszög.
- Érzelmi kötődésük által eljutnak a környezetük megbecsüléséhez, védelméhez.
- Sokrétű tevékenységük által megtapasztalják munkájuk eredményét, környezetükre való hatását(madáretető készítés, kertészkedés, stb.).
- A gyermekekben kialakul az a felismerés, hogy környezetüket és a benne élő növényeket, állatokat védeni kell, kialakul a környezettudatos magatartás.

Munka jellegű tevékenységek

Cél:

A gyermek, munka jellegű tevékenysége legyen - önként - azaz örömmel és szívesen - végzett aktív tevékenység; - a tapasztalatszerzésnek és a környezet megismerésének, a munkavégzéshez szükséges attitűdök és képességek, készségek, tulajdonságok (mint például a kitartás, az önállóság, a felelősség, a céltudatosság) alakításának fontos lehetősége.

Feladat:

- munka jellegű játékos tevékenységek biztosítása (önkiszolgálás, segítség az óvodapedagógusnak, dajkának, naposi munka, környezet-, növénygondozás),
- cselekvő tapasztalás biztosítása,
- az önálló munkavégzés lehetőségének megteremtése,
- a munka állandóságának és folyamatosságának biztosítása,
- közösségi kapcsolatok kialakulásának, erősödésének segítése (naposi munka),
- kötelességteljesítés alakítása, mások elismerésére nevelés,
- a gyermek saját magához mértén való fejlesztő értékelése,
- önértékelés alakulásának ösztönzése,
- egyéni sajátosságok figyelembevétele (képességeknek megfelelő munkafeladat),
- segítségnyújtás az önálló munkavégzés begyakorlásához,
- a munkafázisok sorrendiségének, biztonságos használatának megismertetése (az óvodapedagógus és dajka a minta),
- a munka szükségességének megértetése (együtt való munkálkodás felnőtt-gyerek),
- a szabályszerűen ismétlődő mindennapi munka gyakorlása, rögzítése (játékelrakás, önkiszolgálás, csoportszoba rendezése, öltöző és mosdó rendjének megőrzése),
- az egyéni megbízatások lehetőségeinek megtervezése,
- dicséret, elismerés alkalmazása.

A fejlesztés várható eredménye óvodáskor végére:

- A naposok önállóan végzik a terítést, és esztétikusan elrendezik az asztalt.
- Az önkiszolgálást önállóan végzik.
- Részt vesznek a csoportszoba díszítésében, rendezésében, ötletet adnak az óvodapedagógusnak és dajka néninek.
- Vigyáznak a terem rendjére, felszólítás nélkül a helyére teszik, a kint felejtett eszközöket.
- Részt vesznek a játékszerek tisztításában, babaruhák mosásában.
- Biztonságosan használják a különböző munkaeszközöket (gyermek gereblye, locsoló, ásó stb.).
- Ünnepekre ajándékokat készítenek.
- Minden olyan területen segítenek, ahol erre szükség van.
- Folyamatosan részt vesznek a növények gondozásában, az élősarok rendezgetésében.
- Megállapítják az elvégzendő műveletek sorrendjét, indokolják egy-egy feladat elvégzésének szükségességét vagy feleslegességét.
- Egymás munkáját elismerik, megbecsülik.

A tevékenységekben megvalósuló tanulás

Cél:

A teljes személyiség fejlődésének, fejlesztésének támogatása a tanulási folyamatok által. Elsősorban a **cél határozza meg az ismeretátadás-átvételt**, erre épül a megismerés, ismeretszerzés tervezése, azaz a tapasztalatszerzés módja, helye, lehetőségei (**bemeneti tényezők – pedagógiai hozzáadott érték – kimeneti tényezők – sikeres iskolakezdés**). Az óvodai tanulás elsődleges célja az óvodás gyermek kompetenciáinak fejlesztése. Közvetett segítség az iskolai közösségbe való beilleszkedéshez. A fejlettség szerinti iskolakezdés.

Feladat:

- a tanulást támogató, környezet megteremtése,
- a gyermekek előzetes tapasztalataira, spontán szerzett ismereteire való építés,
- a gyermekek kíváncsiságának érdeklődésének kielégítése,.
- a tapasztalatszerzés, a gondolkodás örömeinek átéreztetése,
- az alkotás, az emberi és tárgyi környezet szépségének felfedeztetése,
- a helyes világkép kialakítása, ezáltal rendeződnek a gyermekek tapasztalatai,
- problémahelyzetek megoldása ösztönzés,
- beszédészlelés, beszédértés, szóbeli kifejezés fejlesztése által az értelmi képességek fejlesztése,
- tűró és konfliktus megoldó képességek fejlesztése,
- esztétikus, érthető kifejezőkészség fejlesztése,
- az érdeklődés felkeltése a tudásvágy után,
- a szellemi aktivitásra ösztönző probléma szituációk megteremtése,
- problémahelyzetek megoldására ösztönzés,
- az önállóság erősítése,
- az egyéni fejlődés lehetőségeinek megteremtése,
- az egyéni fejlettségeknek megfelelő differenciálás,
- a játékoság érvényesítésével a kitartás erősítése,
- a feladattudat kialakítása, a szándékos figyelem fejlesztése,
- az együttműködés, a viselkedési szokások helyes irányba való terelésének segítése,
- a gyermek cselekvő aktivitása, a közvetlen, sok érzékszervet foglalkoztató tapasztalás lehetőségének biztosítása,
- a felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kapjon a felidézés,
- legyenek képesek gondolataikat érthetően szavakba, mondatokba foglalni,
- önálló megfigyelésekre lehetőség biztosítása, a jelenségek közötti összefüggések megláttatása,
- az utánzásos, minta- és modellkövetéses magatartás és viselkedés tanulása (szokások alakítása),
- a spontán játékos tapasztalatszerzés,
- a cselekvéses tanulás, a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés,
- az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés,
- a gyakorlati probléma és feladatmegoldás az óvónő által kezdeményezett tevékenységformákban megvalósuló tanulás,

- az óvodapedagógus a tanulás irányítása során személyre szabott, pozitív értékeléssel a gyermek személyiségének kibontakoztatását.

A fejlesztés várható eredménye óvodáskor végére:

- A gyermekek szándékos figyelme kialakul.
- Képesek gondolataikat érthetően szavakba, mondatokba foglalni.
- Önálló megfigyeléseket végeznek megadott szempontok szerint, felismerik a jelenségek közötti összefüggéseket.
- Problémamegoldó gondolkodásra képesek.
- Kialakul bennük az az igény, hogy a kapott feladatokat sikerrel megoldják.
- Megkezdődik az önellenőrzés képességének alakulása.
- Tapasztalataikat, egyéni élményeiket elmondják.
- Felfedezik az emberi és tárgyi környezetük szépségét.
- Kialakulóban van a tűrő és konfliktus megoldó képességük.
- Egy-egy probléma megoldását önállóan végzik.
- Egyéni fejlettségüknek megfelelően fejlődnek képességeik.
- Kitartásra képesek.
- Kialakul feladattudatuk, feladattartásuk.
- Vágynak az iskolai közösségbe.

Speciális pedagógiai ellátásra jogosult, a tankötelezettségük megkezdésére halasztást kapott gyermekek részére biztosítandó iskolakezdésre felkészítő foglalkozások meghatározása:

A speciális pedagógiai ellátásra jogosult, a tankötelezettségük megkezdésére halasztást kapott gyermekek részére iskolakezdésre felkészítő foglalkozásokat biztosítunk. Az egyéni fejlesztés céljait és feladatait a gyermekek fejlesztésére vonatkozó általános célrendszer figyelembevételével fogalmazzuk meg. A gyermekek számára érthető, és betartható szokásokat, szabályokat és feladatokat tervezünk, melynek szerves része a lassabban fejlődő, gyermekekre való figyelmesség és feladatadás. Az együttműködés, segítségnyújtás módját, mértékét a csoporttársak részéről történő elfogadást, személyes példánkkal alakítjuk. Az általánosan kötelező feltételeket a jogszabályok több területen módosítják, illetve kiegészítik olyan többletszolgáltatásokkal, amelyeket ki kell alakítani és hozzáférhetővé kell tenni. A gyermekek rehabilitációs, rehabilitációs célú fejlesztésének az alapja a szakértői bizottság szakértői véleménye. Az óvodai nevelőmunka során figyelemmel kell lenni arra, hogy a nehézségekkel küzdő kisgyermek harmonikus személyiségfejlődését az elfogadó, az eredményeket értékelő környezet segíti. A gyermek iránti elvárást nehézség vagy egyéb pszichés fejlődési zavarának jellege, súlyosságának mértéke határozza meg. Terhelhetőségét biológiai állapota, esetleges társuló fogyatékosága, személyiségjegyei befolyásolják. Az egyéni fejlesztési terv elkészítéséhez a gyermek nehézségének, pszichésfejlődési zavarának típusához igazodó szakképzettséggel rendelkező gyógypedagógus, terapeuta, pszichológus, orvos együttműködése szükséges.

Egészségnevelés és környezettudatos magatartás, egészségfejlesztési program

A program előzményei:

A Pedagógiai Program létrehozásakor óvodánk sajátos arculatának kialakítását a következő tényezők befolyásolták:

- A gyermekek alapvető megnyilvánulási formája a mozgás.
- Az egészséges életvitelhez nélkülözhetetlen a rendszeres mozgás.
- A család életvitelében bekövetkezett negatív változás és a természethez való viszony alakulása.

Célul tűztük ki, hogy változatos mozgási lehetőségek biztosításával, élményt nyújtó kirándulások szervezésével, konyhakert művelésével és virágok ápolásán keresztül ismertessük meg a gyermekekkel környezetüket.

Az egészséges életmód kialakítása az egészségprogramban megfogalmazott elvek, feladatok alapján valósul meg.

Az óvodában az életritmus, a táplálkozás, a testápolás, öltözködés, mozgás, pihenés megszervezésével, az ehhez kapcsolódó gyermeki tevékenységekkel biztosítjuk az egészséges életvitel- igényének kialakulását és elősegítjük testi-lelki fejlődését, ezen kívül hozzájárulunk az egész személyiség fejlődéséhez.

A napirend körültekintő kialakításával, pedagógiai fejlesztő munkával; a családokkal való rendszeres kapcsolattartással, együttműködéssel segítjük a gyermekek közösségbe való beilleszkedését, kapcsolatainak kialakulását, optimális fejlődését, a zökkenőmentes iskolakezdést.

Az elmúlt években, óvodánkban is megemelkedett a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek létszáma. A feladat meghatározásánál mutatkozó igények közül előtérbe került a családok életvitelében bekövetkezett „romlás”; a lehetőségek, élményforrások csökkenése.

Meghatározóvá vált az egészséges életmódra nevelés fontossága - minta nyújtása, lehetőségek biztosítása - egészségtudat alakítása, egészséges táplálkozás elősegítése

Programok:

- Ismeretnyújtó beszélgetések a szülőkkel, tájékoztató, felvilágosító cikkek megismertetése az egészséges életvitelről.
- Ismeretszerzés és tapasztalatszerzés a gyerekeknek az óvodai tevékenységek során (szabad- és szituációs játékok, beszélgetések, érzékelő és dalos játékok, versek, mozgással kísért mondókák, közös vásárlás, gyümölcssaláta készítés, tablókészítés, élmények ábrázolásastb.).
- Együttes mozgás a szülőkel.
- Nyílt nap, a szülők és gyermekek együttes tevékenysége.

- A közös tevékenységek során készült gyermekmunkákból, a programokról készített fotókból kiállítás rendezése.

A program célkitűzései:

- A gyermekek egészséges életvitelének alakítása, testi fejlődésük segítése.
- A gyermekek ismereteinek bővítése saját testükről; az egészséges étkezés, szokások (mozgás, tisztálkodás) fontosságáról.
- Szülők az együttműködés elmélyítése a közös élmények - ismeretnyújtás, felvilágosítás, egymás megismerése.

A program feladatai:

- Egészséges óvodai környezet biztosítása.
- A gyermekek gondozása, testi szükségletük, mozgásigényük kielégítése.
- A gyermekek egészségének védelme, edzettségük biztosítása.
- Együttműködés a szülőkkel: az otthonról hozott és már kialakított pozitív szokások megerősítésével a negatív szokáselemek gyengítésével.
- Kiemelten fontos a kulcskompetenciák fejlesztése, az egész életen át tartó tanulásra, ezen belül az egyén tanulási kompetenciájának fejlesztésére való felkészítés.
- A mozgás, cselekvés, közvetlen tapasztalatszerzés készségeinek fejlesztése a játékon keresztül - ahol megjelenik az ismeret, a jártasság, a készség.

Várható eredmények:

- A játékok, tevékenységek során a gyermek maga próbál ki valamit, tapasztalatot szerez, mindennek során fejlődnek képességei és szociális kompetenciái (Pl. önbizalom, öntudatos és környezetért is felelős magatartás, reális énkép kialakításának képessége, szabályok és vágyak összehangolásának képessége, döntési képesség, kezdeményezőképeség, akaraterő, kitartás, kommunikációs és kooperációs készség).
- Az óvoda a szülőkel együttműködve, azonos célokkal, biztosítja a gyermekek egészséges testi-lelki fejlődéséhez az optimális környezetet.
- A gyermekeknek a megszerzett ismeretek, a közös pozitív élmények hatására igényükké válik az egészséges életmód.
- A szülők megismerkednek az egészséges életvitel alapjaival és gyermekeik érdekében maguk is törekednek életmódjuk egészségesebbé alakítására.

Fenntarthatóságot biztosító tényezők:

- Bizalom kialakítása a gyermekekkel és szüleikkel, a kapcsolat létrejöttétől kezdődően.
- Szokások - napirend – alakítása.
- Pozitív minta biztosítása az óvodában dolgozó valamennyi felnőtt részéről a szülőkkel való folyamatos kapcsolattartás az egyéni igényeknek, helyzetnek megfelelően.

Mozgás:

A mozgás fontos szerepet tölt be a 3-7 éves gyermekek fejlődésében. A gyermekek a mozgás, tevékenykedés során szereznek ismereteket környezetükről. Az óvodába kerülő gyermekek szívesen, örömmel mozognak. Saját testük és mozgásos képességeik megismerése segíti az „én-

tudat” fejlődését, a „szociális én” erősödését. A közös mozgás során fejlődik önuralmuk, együttműködő és tolerancia képességük. A versengések lehetőséget adnak a siker és kudarc átélésére, kezelésére. A rendszeres, örömmel végzett mozgással a gyermeket az egészséges életvitel kialakítására szoktatjuk, és mintát adunk a szülőknek is.

Célja:

- A mozgás legyen és maradjon életük természetes velejárója.
- Váljon igényükké a rendszeres mozgástevékenység, ezáltal fejlődjenek testi-lelki-szociális képességeik.

Feladata:

- Megőrizni, ha szükséges felkelteni a mozgáskedvet: a rendszeres mozgással az egészséges életvitel alakítása.
- Megfelelő, mozgásra ösztönző környezet biztosítása.
- Mozgástapasztalatok bővítése - mozgáskészségek fejlesztése.
- Testi képességek, fizikai erőnlét fejlesztése.
- Mozgáson keresztül az értelmi struktúrák és szociális képességek fejlesztése.

Várható eredmények:

- **Értelmi képességek fejlődése:** testséma fejlődése; testrészek ismerete - megnevezése, tárgyhoz viszonyított testhelyzetek, személyi zóna alakulása, oldaliság, testfogalom alakulása, vizuális észlelés - időrendiség, memória.
- **Testi képességek fejlődése:** észlelés, természetes nagymozgások, mozgáskoordináció, egyensúlyérzék, szem-kéz, szem-láb koordináció, finommotorika fejlődése.
- Alaklítás, formaállandóság, térpercepció - téri irányok.
- **Verbális fejlődés:** testrészek, ruhaneműk, eszközök, cselekvések megnevezése, térbeli viszonyok: irányok, helyzetek, idő, oldaliság, formák, színek, méretek, megnevezése
- **Képességek fejlődése:** együttműködés, tolerancia, önismeret, másság elfogadása, viselkedésminták tanulása.

Testünk

A 3-7 éves gyermekek tapasztalás segítségével ismerkednek saját testükkel; meglévő ismereteikre építve, azokat folyamatosan bővítve a szabad játékban, szimulációs játékok, mozgások, mozgással kísért versek, mondókák, tevékenységek során.

Célja:

- Önismeret - testséma fejlesztése.
- Ismerjék meg testrészeiket, azok megnevezését, funkcióját.
- Ismerjék meg az érzékszerveket, az érzékelés fontosságát, érzékszervek funkcióját.
- Ismerjék meg az orvos gyógyító munkáját.

Feladata:

- Tevékenységek szervezésével, biztosításával a testrészek, érzékszervek megismertetése.
- Érzékelőjátékokkal az érzékszervek funkcióinak megismertetése, érzékelés fejlesztése.
- Előzetes élmények alapján az orvos gyógyító munkájának megismertetése.

Várható eredmények:

- **Testi képességek fejlődése:** fejlődik nagymozgásuk és finommozgásuk, mozgáskoordinációjuk.
- **Értelmi képességek fejlődése:** testséma fejlődése; testrészek ismerete, önmaga felismerése és azonosítása, testfogalom, a testrészek funkcióinak ismerete, mozgó tárgy követése szemmel, érzékszervi funkciók fejlődése, téri irányok érzékelése fejlődik.
- **Verbális fejlődés:** testrészek, mozgások, funkciók, orvosi eszközök, (játékok) nevének ismerete, ízek, illatok, tárgyak tulajdonságainak pontos megnevezése (pl. édes, sós, puha, meleg stb.).
- **Szociális képességek fejlődése:** együttműködés, tolerancia, önismeret, másság elfogadása.

Testápolás

A gyermekek a saját családjukban megismert különböző higiéniai szokásokkal érkeznek az óvodába. A helyes tisztálkodási szokások megalapozásában fontos szerepe van az óvodapedagógusnak és a dajkának. A gyermekek tisztálkodási teendőiben segítséget kap az óvodapedagógustól, valamint a dajkától, fokozatosan és folyamatosan szoktatjuk az önálló tisztálkodásra. A testápolás a gyermekek egészségének védelmét, testük, ruházatuk gondozását, rendszeres és szükség szerinti tisztálkodási igényük kialakítását szolgálja.

Célja:

Ismerjék a tisztálkodás fontosságát, helyes végzését és az ehhez szükséges eszközöket.

Feladata:

- Különböző módszerekkel a tisztálkodási eszközök megismertetése.
- A tisztálkodás elemeinek helyes kivitelezésének bemutatása, gyakorlása.
- A megfelelő higiéniai szokások kialakítása.

Várható eredmények:

- **Testi képességek fejlődése:** finommotorika, szem-kéz koordináció fejlődése.
- **Értelmi képességek fejlődése:** testséma fejlődése, testrészek ismerete - tevékenységek a testrészek megérintésével, megnevezésével, test koordinációja, testfogalom alakulása, a szem működésének erősítése (tükör), vizuális memória fejlődése, tapintásos észlelés fejlődése (pl. babafürdetés), térpercepció: téri irányok, a tér mozgásos észlelése, auditív észlelés fejlődése.
- **Verbális fejlődés:** tisztálkodási eszközök, mozgások, cselekvések, téri irányok megnevezése, névmások használata.

- **Szociális képességek fejlődése:** szokásukká, igényükké válik a kézmosás, testápolás és fogmosás.

Táplálkozás

Az egészséges táplálkozás alapjait is ebben a korban kell megteremteni. Az óvodába kerülő gyerekek különféle szociokulturális háttérből, különböző családi szokásokkal, köztük táplálkozási szokásokkal érkeznek. Vannak, akik nem ismernek különféle ételeket, ízeket. A szülőknek adhatunk ötleteket, segíthetjük őket milyen minőségű, mennyiségű élelem fontos a gyermek fizikai fejlődéséhez, milyen alapanyagok szükségesek a csont-, izomrendszerük erősödéséhez. A szülőkkel együttműködve, a gyermekekkel tevékenykedve, közösen sokat tehetünk gyermekeink egészséges táplálkozásával, fejlődésükért. Az egészséges életmód kialakítása, a magas só és cukor tartamú ételek és italok, és telítetlen zsírtartamú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztására ösztönzés.

Célja:

- Az étkezési szokások megismertetése mellett, az egészséges ételek megismertetése.
- Az egészséges táplálkozás szokásainak alakítása - a szülőkkel való együttműködéssel.

Feladata:

- Változatos - ismeretlen - ízek, ételek megismertetésével a korszerűbb táplálkozás megismertetése.
- A rágás fontosságának tudatosítása.
- A rendszeres étkezés fontosságának megismertetése a gyermekekkel és szülőkkel (Szükség szerint elősegíteni, biztosítani a gyermekek számára).

	Tevékenység	Eszközök	Humán erőforrás	Időtartam
1.	Vitamin saláta készítése	Gyümölcsök, zöldségek Konyhai eszközök az elkészítéshez	Gyermekek, óvónők	Rendszeresen, hetente
2.	Gyümölcs befőzés	Gyümölcsök, befőttes üvegek, cukor stb	Gyermekek, óvónők	október
3.	„Egészséges – egészségtelen” ételek és italok Képek gyűjtése, válogatása, tablókészítés kooperatív tevékenykedtetéssel	Karton, képek, olló, ragasztó	Gyermekek, óvónők	15-20 perc

4.	<p>Szülők tájékoztatása az egészséges táplálkozásról</p> <ul style="list-style-type: none"> tájékoztató falon személyesen pl. Szülői értekezleten 	Cikkek, ételreceptek	óvónők, életmód – tanácsadó	Alkalmanként
----	---	-------------------------	--------------------------------	--------------

Várható eredmények:

- **Testi képességek fejlődése:** fejlődik finommozgásuk, mozgáskoordinációjuk (salátakészítés, vágás, keverés, képek vágása, válogatása).
- **Értelmi képességek fejlődése:** megismerik az egészséges és egészségtelen ételleket, ok-okozati összefüggéseket ismernek fel. Fejlődik érzékelésük, képessé válnak ételek ízének felismerésére, ízének megváltoztatására, összetételének felismerésére, megnevezésére.
- **Verbális fejlődés:** ételek összetevőinek, ízének megnevezése, kifejezőkészség, mondatalkotás fejlődése.
- **Szociális képességek fejlődése:** együttműködés, önismeret fejlődése.

Helyes életritmus

A napirendi tevékenységekhez kapcsolódó szokások megismertetése, gyakorlása, rögzítése a gyermekek számára megfelelő rugalmas napirend kialakítása fontos feladatunk, segíti nyugodt fejlődésüket, eligazodásukat a környezetükben, tájékozódásukat; fejleszti időérzéküket, rendszerességre neveli őket; növeli biztonságérzetüket.

Célja:

A gyermekek egészséges fejlődésének elősegítése, a helyes napirend kialakításának segítése a szülők bevonásával.

Feladata:

- A testi-lelki szükségletek biztosítása a napirend rendszeres tevékenységeivel; rugalmas időkeretek biztosításával.
- Szokások kialakítása.

	Tevékenység	Eszközök	Humánerőforrás	Időtartam
1.	<p><u>Gondozás:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> tapasztalatszerzéssel, verssel, mesével a réteges öltözködés fontosságának felismertetése, gyakorlása 	ruhaneműk, cipő	Gyermekek, óvodapedagógus dajka	Mindennapos tevékenykedés az egész év során
2.	<p><u>Étkezés:</u> önkiszolgálás - terítés</p> <ul style="list-style-type: none"> egyéni megbízatások: naposi teendők, kínálások saját készítésű gyümölcs és zöldségsaláták, befőttek, gyógyteák fogyasztása 	Étkezés eszközei, kés, kanál, villa, kenyérkosár, szalvéta	Gyermekek, óvodapedagógus dajka	Mindennapos tevékenykedés az egész év során Heti rendszerességgel, illetve alkalmanként
3.	<p><u>Egészségvédelem, edzés</u></p> <ul style="list-style-type: none"> évszaktól függetlenül edzés a szabadban - játékkal, mozgással, sétával (víz, nap, levegő hatása) nap levegőzés:1,5-2óra 	Megfelelő öltözet, játékeszközök	Gyermekek, óvodapedagógus dajka	Mindennapos tevékenykedés az egész év során
4.	<p><u>Pihenés</u></p> <ul style="list-style-type: none"> egyéni igények szerint 	Fektetők, ágynemű, pizsama	Gyermekek, óvodapedagógus dajka	Naponta

Várható eredmények:

- Testi képességek fejlődése:** szem-kéz koordináció, finommotorika (pl. ki-be fordítás, harisnya felhúzása, terítés), téri tájékozódás fejlődése.
- Értelmi képességek fejlődése:** fejlődik testsémájuk, bővülnek ismereteik, számfogalmuk, emlékezetük – automatizálódnak a napi tevékenységek a maguk egymásutániségében.

- **Verbális fejlődés:** képesek a különböző ruhadarabok, öltözködéssel kapcsolatos irányok, teríték, eszközök helyének, ételek pontos megnevezésére.
- **Szociális képességek fejlődése:** Tudnak fejlettségüknek megfelelően önállóan öltözni, vetkőzni, az önkiszolgálás teendőit végezni. Szívesen végeznek társaikért, társaikkal együttműködve munka jellegű tevékenységeket. A napirend és hetirend állandó tevékenységei fokozzák érzelmi biztonságukat. Szeretnek a szabadban tartózkodni, sétálni.

Napirend

Az óvoda napirendjének összeállítása során az óvodapedagógus törekszik a gyermekek egészséges fejlődéséhez szükséges biológiai és pszichológiai feltételek megteremtésére. A tevékenységeket a gyermekek érdeklődésének, fáradékonyságának és egyéni szükségleteinek figyelembevételével szervezi. A napirend rugalmassága ellenére a főbb kereteket megtartja a szokásrendszer alakulása, a biztonságérzet és tájékozódás érdekében. A különféle tevékenységek szervezésénél arra törekszik, hogy azok lehetőség szerint folyamatosan, a gyermekek felesleges várakoztatásának kiküszöbölésével folyjanak.

A gyermek:

- bekapcsolódik az óvodapedagógus által kezdeményezett és szervezett tevékenységekbe,
- egyéni szükségleteinek, életkori sajátosságainak megfelelően étkezik, használja az evőeszközöket,
- a mosdóban használja a tisztálkodási eszközöket,
- egyéni képességeihez mérten öltözködik,
- használja a mozgásfejlesztő eszközöket,
- részt vesz az évszaknak megfelelő mozgáslehetőségekben,
- részt vesz orvosi szűrővizsgálatokon,
- nyugodt körülmények között, egyéni igényei szerint pihen vagy csendben játszik az óvónő által biztosított helyen.

Pihenés, alvás

Az óvodapedagógus feladata:

- A csoport szükségleteinek megfelelően biztosítja a nyugodt pihenés feltételeit (szellőztetés, sötétítés, mese, relaxációs zene).
- Lehetővé teszi, hogy a gyermek kedves, apró, személyes tárgyát magához vehesse.
- Ügyel arra, hogy a gyermek alváskor kényelmes ruhában pihenjen.
- A pihenés időtartamát a gyermek szükségletéhez igazítja, a kis alvás igényű gyermeknek csendes tevékenységet biztosít.

Betegségmegelőzés, egészségmegőrzés, lelki egészség megőrzése

Az óvodapedagógus feladata:

- A gyermek fejlettségéhez igazodó tevékenységeken keresztül folyamatosan sajátíttatja el azokat a szokásokat, amelyek a betegségek megelőzéséhez szükségesek.
- Olyan óvodai légkört teremt, amely minden gyermek számára nyugalmat, biztonságot nyújt, relaxálás alkalmazásával is segíti a lelki egészségvédelmet.
- Igénybe veszi –illetve javasolja a szülőnek is, hogy vegye igénybe – a megfelelő szakember segítségét, amennyiben a gyermeknek speciális gondozó, prevenció és korrekciós testi, lelki nevelésre van szüksége.

- A diabétesszel élő, valamint a fokozott kockázatú allergiás betegséggel diagnosztizált gyermekek egészségének megőrzésére fokozott figyelmet fordít.
- A betegségmegelőzés érdekében folyamatosan megteremti a kézfertőtlenítés lehetőségét.
- Évszakonként – illetve szükség esetén- balesetvédelmi tájékoztatást tart a gyermekek számára.

Környezetünk tisztasága, környezetvédelem

Mindennapjaink egyik legfontosabb kérdése a környezetvédelem. A környezet további szennyeződésének megakadályozása, a szennyeződés fokozatos csökkentése az emberiség létérdeke. A gyermek környezetével való kapcsolata a felnőttek közvetítésével valósul meg. Óvodai nevelésünk során olyan feltételeket biztosítunk, melyek lehetővé teszik, hogy a gyermekek harmonikus kapcsolatba kerülhessenek környezetükkel. szokásrendünk és viselkedési formánk tükrözi az élőlények „tiszteletét” és az emberek munkája révén létrehozott értékek védelmét, környezettudatos magatartás megalapozása.

Célja:

- A gyermekek ismerjék és szeressék meg természetes környezetüket.
- Ismerjék fel a környezetvédelem fontosságát.
- Óvják, ápolják környezetüket.

Feladata:

- A gyermekek megismerési vágyának felkeltése.
- Minden lehetőség megragadása arra, hogy a gyermekek a természetben legyenek; felfedezzék annak szépségét, értékeit, védjék a természetet.
- A gyermekek tapasztalataira építve új ismeretek nyújtása; meglévők elmélyítése, rendszerezése (természet és környezetvédelmi alapismeretek).
- A környezet megismerése során a kulturált, biztonságos életvitel szokásainak, a társadalmilag elfogadott viselkedési formák alakítása mintaadással.

Várható eredmények:

- **Testi képességek fejlődése:** erőnlét, nagymozgások, mozgáskoordináció, finommotorika, szem-kéz koordináció fejlődése.
- **Értelmi képességek fejlődése:** bővül fogalomismeretük, fejlődik összehasonlító képességük, emlékezetük a tapasztalatok felidézésével, ok-okozati összefüggéseket ismernek fel. Fejlődik, finomodik érzékelésük.
- **Verbális fejlődés:** fejlődik aktív és passzív szókincsük, a megismert új fogalmakat alkalmazzák spontán beszédükben is, fejlődik kifejezőképességük, képesek szóban összefüggések, következtetések kifejezésére, lényegkiemelésre.
- **Szociális képességek fejlődése:** Megalapozódnak azok a szokások és szabályrendszerek, amely a környezet rendjét, a természet védelmét szolgálják. (takarékos vízhasználat, szelektív hulladékgyűjtés) Fejlődik felelősségérzetük, szívesen tevékenykednek együttműködve.

MÉRÉS, ÉRTÉKELÉS:

Az óvodásaink nyomon követése megerősíteni kívánja azt, hogy minden gyermek „MÁS” saját kompetenciákkal rendelkezik.

A gyermek megismerése az óvodába lépés pillanatában kezdődik és az óvodai évek alatt folyamatos. Egyénileg követjük nyomon óvodásaink fejlődését, hogy a számukra szükséges fejlesztési követelményeket biztosítani tudjuk.

A fejlődés nyomon követését a következő dokumentumok segítségével rögzítjük:

- Személyiség fejlődési napló.
- Bemeneti mérés óvodába lépő 3-4-5 éves gyermek számára.
- Kimeneti mérés 3-4-5 éves gyermekek számára.
- Egyéni fejlesztési terv.

A gyermekek fejlettségi állapotának rögzítése elsősorban az óvodapedagógusok feladata. Munkájuk során törekednek arra, hogy a gyermekeket megismerjék és a képességfejlesztés folyamatában meg tudják állapítani, hogy mely területeken fejlettek vagy hol van lemaradásuk. Problémás esetekben, fontosnak tartjuk, az okok, összefüggések feltárását, szükség esetén szakemberek bevonását.

A fejlődési lapok kitöltésének ütemezése:

- Személyiség fejlődési naplóban fél évente, új gyermekek esetében leghamarabb novemberben rögzítünk adatokat.
- Bemeneti mérés új gyermekek esetében november, a már óvodába járó gyermekeknek szeptember-október a rögzítés ideje.
- Kimeneti mérést a csoportba járó minden gyermek számára a tanév végén májusban végezzük.
- A tanköteles gyermekek iskolaérettségi vizsgálata a januári hónapban esedékes. Itt lehetőség nyílik a gyermekeket fejlesztő szakemberek és szülők közös véleményalkotására.

VI.

GYERMEKVÉDELEM

1. Gyermekevédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenység:

A gyermekevédelem szorosan kapcsolódik intézményünk pedagógiai tevékenységéhez, melynek lényege, hogy olyan légkört kell teremteni, amely eleve kizárja, hogy bármelyik gyermek bármely oknál fogva hátrányos helyzetbe kerüljön. A pedagógiai tevékenység keretében biztosítani kell minden gyermek részére a fejlődéséhez szükséges feltételeket, a gyermek képességeinek, tehetségének kibontakoztatásához a lehetőségeket, amely segíthet a családi, vagyoni helyzeténél fogva fennálló hátrányok leküzdésében.

Az intézmény feladata a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek felzárkóztatása, valamint a gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátása, a gyermek fejlődését veszélyeztető okok feltárása, a káros hatások pedagógiai eszközökkel való megelőzése, ellensúlyozása. Szükség esetén a gyermek érdekében intézkedés kezdeményezése a gyermekjóléti szolgálat igénybevételével.

A gyermekevédelmi tevékenység célja:

Felkutatni a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeket és megfelelő intézkedésekkel segíteni a gyermekek jogainak, érdekeinek érvényesítését, a hátrányok enyhítését segítő tevékenységekkel (megelőzés, ok megszüntetése, hiányzó gondoskodás pótlása, szocializáció elősegítése).

Ezzel kapcsolatos feladatok:

- preventív gyermekevédelem,
- a fejlődéshez szükséges feltételek,
- ingyenes (kedvezményes) étkeztetés,
- családokkal, szülőkkel való kapcsolattartás,
- együttműködés a gyermek- és családvédelmi szervekkel.

Módjai:

- szülőkkel való beszélgetés,
- családlátogatás,
- családokkal való szoros kapcsolat kialakítása,
- szülői értekezletek,
- felvilágosító előadások (orvos, védőnő),
- hirdetőtáblán való tájékoztatás,
- környezettanulmány,
- együttműködési programok (ünnepek, játszóház, kirándulások stb.).

2. Gyermekvédelmi munkaközösség tevékenysége, feladatai:

Intézményünkben a gyermekvédelmi munkaközösség vezetője koordinálja a gyermekvédelmi felelősök tevékenységét.

A gyermekvédelmi feladataink:

- prevenció, az időben nyújtott segítségadás,
- tünetek okainak megkeresésére,
- szakemberek bevonásával a veszélyeztetettség megszüntetése,
- partneri együttműködés, szakmai fórumok.

3. A gyermekvédelmi felelős tevékenysége, feladatai:

Intézményünkben a gyermekvédelmi felelős feladata sokrétű és felelősségteljes. Feladata, hogy felkutassa az óvodai csoportokban, a városban élő halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeket, figyelemmel kísérje őket és segítse, ha szükségesnek látja. Munkáját lelkiismeretesen, határozottan és körültekintően kell végeznie.

Naprakész információval rendelkezik a veszélyeztetett és hátrányos helyzetű gyermekek, családok életéről.

Munkáját az intézmény minden dolgozója, de leginkább az óvodapedagógusok segítik, támogatják.

Az óvodapedagógus tevékenységei, feladatai:

- magatartási problémák okainak feltárása,
- átmeneti magatartási, mentális problémák felismerése, okai,
- hosszabb ideig hiányzó gyermekek felkutatása,
- érzelmi biztonság nyújtása,
- gyermekek érdekeinek érvényesítése, megfelelő személy informálása.

Dajka tevékenységei, feladatai:

- az óvodapedagógus munkájának segítése,
- érzelmi biztonság nyújtása,
- a gyermek érdekeinek szem előtt tartása.

Kapcsolattartás különböző intézményekkel:

- Gyámhivatal.
- Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálat.
- Pedagógiai Szakszolgálat.
- Tanulási Képességet Vizsgáló Bizottság.
- Gyermekorvos, védőnő.
- Segélyszervezetek.
- Polgármesteri Hivatal- Szociális Osztály.
- Polgármesteri Hivatal- Gyámügyi előadó.

VII.

A GYERMEKEK ESÉLYEGYENLŐSÉGÉT SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK

A gyermekek esélyegyenlőségének megteremtése érdekében meghatározott feladatok:

- Az óvodai felvétel alkalmával az esélyteremtés érdekében a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek előnyben részesítése a védőnői nyilvántartás alapján.
- Az integráción alapuló nevelési célok összehangolása a problémamentes óvodából iskolába való átmenet megteremtése érdekében.
- A gyermekek alapvető részképességeinek (elfogadás, alkalmazkodás, állóképesség stb.) fejlesztése a szociális helyzetükből eredő hátrányok ellensúlyozása érdekében. Kiemelt terület a feladat- és szabálytudat, valamint, a viselkedés kultúra kialakítása és gyakorlása.
- A pedagógiai és intézményi reformok által nyújtott fejlesztések biztosítása a pedagógusok továbbképzésének biztosításával.
- A minőségi munka eredményessége érdekében fejlesztő programok kidolgozása, bevezetése.
- Az esélyegyenlőség szolgálja a szülők és az óvoda közötti kapcsolat hatékonyabb együttműködését.
- Együttműködés a Sajószentpéter Városi Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjának megvalósításában.
- A hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek fejlődésének elősegítése.
- Óvoda-iskola átmenet támogatása az intézményi innovációkkal.
- Együttműködések kialakítása az óvodán kívüli szervezetekkel.
- Inkluzív pedagógia.

VIII.

BEFOGADÁSI SZABÁLYZAT

A szabályozás célja:

- Az óvodába újonnan bekerülő gyermekek beszoktatásának elősegítése, a szülőtől való elválás megkönnyítése és az óvodai környezet elfogadása.
- A gyermekek beszoktatása óvodai szintű folyamat legyen, a nevelőtestület egységes beszoktatási terve szerint.
- Valamennyi Halmozottan Hátrányos Helyzetű gyermek beóvodázása hároméves kortól teljes körű legyen, a gyermekek szívesen járjanak óvodába

Célcsoport: a teljes óvoda

Felelős: tagintézmény igazgatók

A folyamat dokumentumai:

- csoportnapló,
- befogadási terv,
- gyermekek személyiség naplója.

A folyamat leírása:

1. Az elkészült, egységes befogadási terv áttekintése augusztus hónapban.

Mivel kedveskedünk?	Időpontja	Felelősök
Apró ajándék	adott év 09.01-től 09.30-ig.	óvodapedagógusok

Határidő: augusztus 21.

Felelős: tagintézmény igazgatók

2. Óvodába lépés előtt szülővel egyeztetett időpontban családlátogatás, beszélgetés a fokozatos beszoktatás fontosságáról. Anamnézis felvétele.

Határidő: szeptember 30.

Felelős: óvodapedagógusok

A befogadás első napjára a gyermek jelének elkészítése, a hozzátartozó mondókával, verssel, vagy énekkel. A napos tábla elkészítése.

Határidő: augusztus 31.

Felelős: óvodapedagógusok

3. A folyamatos, és fokozatos (kétnaponta egy-egy új gyermek) befogadás nevelői hatásának elfogadtatása a szülővel. Beszoktatás alatt, a gyermek megismerése (tisztálkodási, WC-használati, étkezési, alvási, játéktevékenységi szokások).

Határidő: szeptember 30.

Felelős: óvodapedagógusok

4. A folyamatos befogadás időtartama 1 hónap.

Időtartam: szeptember 01 – szeptember 30. közötti időszak

Felelős: óvodapedagógusok

A befogadás tapasztalatainak dokumentálása, értékelése.

Szemponatok:

- A gyermek kapcsolatteremtése a felnőttekkel, társaival,
- érzelmi életének jellemzői a befogadás idején,
- közösségi magatartása,
- viszonyulása az óvoda sokféle tevékenységéhez (higiéniai szokások, munka, játék, mese, ének, rajz, mozgás, környezet stb.),
- befogadás eredménye csoport szinten.

Határidő: december 15.

Felelős: óvodapedagógus

IX.

Záró rendelkezések

1. A Sajószentpéteri Központi Napközi Otthonos Óvoda Pedagógiai Programját Sajószentpéter Városi Önkormányzat Képviselő- testülete a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 26.§ (1) bekezdése alapján a 255/2023.(XII. 14.) határozatával jóváhagyta.
2. A Sajószentpéteri Központi Napközi Otthonos Óvoda Pedagógiai Programja 2024. január 1. napjával lép hatályba.
3. 2024. január 1. napjától hatályát veszti a Sajószentpéteri Központi Napközi Otthonos Óvodának az intézményvezető 103-5/2020 (X.19) határozatával jóváhagyott Pedagógiai Programja.

X.

Legitimációs záradék

1. A Sajószentpéteri Központi Napközi Otthonos Óvoda Pedagógiai Programját készítette Miklósné Tóth Erzsébet intézményvezető a nevelőtestület bevonásával.

Dátum: Sajószentpéter, 2023. december 4.

Miklósné Tóth Erzsébet

intézményvezető

.....

nevelőtestület nevében

2. A Sajószentpéteri Központi Napközi Otthonos Óvoda Pedagógiai Programjáról a szülői közösség – a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 82. § (2) bekezdése alapján – a tájékoztatást megkapta.

Dátum: Sajószentpéter, 2023. december 4.

.....

a szülői közösség nevében

3. A Sajószentpéteri Központi Napközi Otthonos Pedagógiai Programját a fenntartó - a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 26. § (1) bekezdése alapján - Sajószentpéter Városi Önkormányzat Képviselő-testületének ...../2023. (XII. 14.) határozatával jóváhagyta.

XI.

MELLÉKLETEK

1. sz. melléklet

**Bemeneti mérés
óvodába lépő 3 éves gyermekek számára**

**Készítette: *Kissné Lemperger Mária*
*gyógypedagógus***

Gyermek neve: .....

I. Közvetlen környezetére és a saját személyére vonatkozó ismeretei

- Tudja saját vezeték és keresztnévét.....2
- Tudja anyja keresztnévét.....1
- Tudja apja keresztnévét.....1
- Tudja testvérei nevét.....1

	5
5	

II. Szociális érettség

1. Önkiszolgálás terén

- Kanállal segítségével eszik.....0
- Kanállal önállóan eszik.....1
- Villával eszik.....1
- Pohárból önállóan iszik.....1
- Patentot nyit.....1
- Pulóvert, pólót levesz.....1
- Kabátot kis segítséggel levesz.....1
- Zoknit felvesz.....1
- Szappannal kezét mos.....1
- Kezét, arcát megtörli.....1
- Megtörli az orrát.....1
- Jelzi, ha WC-re kell mennie.....1

	11
--	-----------

2. Társas viselkedés terén

- Reggelente sokáig sírdogál.....0
- Könnyen leválik anyjáról.....1
- Szívesen játszik más gyermekkel.....1
- Tiltást megérti és betartja.....1
- Kapcsolatot kezdeményez.....2
- Osztozik másokkal.....2

	7
--	----------

III. Mozgásfejltsége

1. Nagymozgás

- Lépcsőn váltott lábbal 5 fokot kapaszkodva megy.....1
- Lábujjhegyen legalább 5 lépést meg tud tenni.....1
- Helyben ugrál páros lábbal.....1
- Két lábbal leugrik az utolsó lépcsőfokról.....1
- Pedált használva tud biciklizni 3 kerekű kerékpárral.....1

2. Finommozgás

	5
--	----------

- Nyújtott kézzel elkap egy labdát.....1
- Bemutatás után vízszintes vonalat tud húzni.....1
(1.sz. melléklet, csatolva)
- Bemutatás után kört tud rajzolni.....1
(1.sz. melléklet, csatolva)
- Bemutatás után építőkökből hidat épít (3 db-ból).....1
- Papírt tud vágni ollóval.....1
- Kancsóból vizet tud tölteni.....1

IV. Kommunikáció

	6
--	----------

1. Beszédértés

- Testrészeit megmutatja (fej, nyak, láb, has).....2
- Két tagból álló utasítást megérti, végrehajtja
- Hozd ide a polcra az autót és tedd le a székre!.....1
- Állj fel és nézz ki az ablakon!.....1

	4
--	----------

2. Kifejező készség

- Nem beszél.....0
- Gesztusokkal, mutogatással fejezi ki magát.....0
- Ciklikus szavakat használ (pápá, tata, ham-ham).....0
- Beszéde mások számára érthető.....1
- Rövid mondatokat meg tud ismételni
- Én jó gyerek vagyok.....1
- Kati reggel felkelt.....1
- Számokat megismétel 6-4, 3-8,.....1
  - o 7-1-4.....1
- Képeket megnevez (kislány, kutya, ház, labda).....1
(mi ez? mutatod)40-41.oldal Iskolai sikerkalauz

	6
--	---

V. Értelmi funkciók

- Tárgyakat (logikai készletet) szín szerint válogat.....1
- Két tárgyat megszámlál.....1
- Tárgyat képpel egyeztet (pohár, kislány,kosár).....1
(*mondom mit keressen*) *Iskolai sikerkalauz 40-41. oldal*
- Forma szerint tárgyakat (logikai készlet) válogat.....1
- Nagyság szerint tárgyakat válogat.....1
- Kicsi és nagy fogalmát ismeri (1.sz. melléklet, csatolva).....1*

	6
--	---

Elérhető pontszám: 50

Elért pontszám:

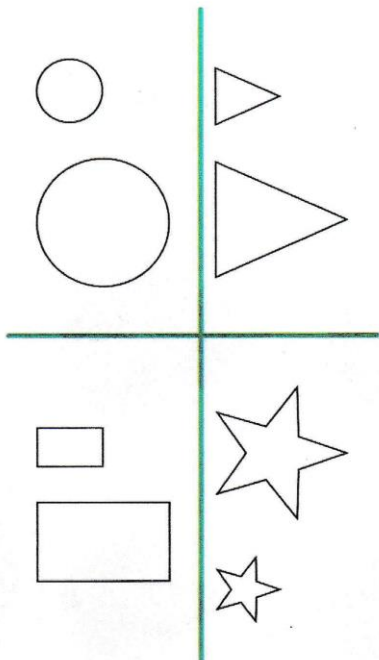
Eredmény: %

Bemeneti mérés óvodába lépő 3 éves gyermek számára
Ertelmi funkció mérése

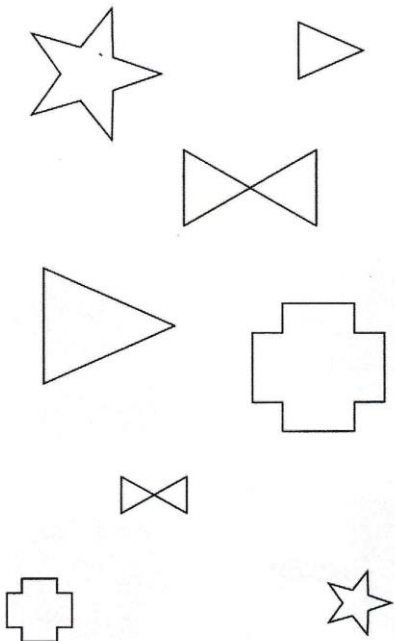
5.1. Vizuális képességek

Kicsi és nagy

Nézd meg figyelmesen a négy ábrapárt! Színezd ki minden esetben a pár nagyobbik tagját, a kisebbiket pedig karakázd be!

Az alábbi formákat nézd meg alaposan! Köszd össze a megegyező kicsi és nagy formát! A Kicsiket színezd ki!

Finommozgás mérése

1.sz.melléklet

Bemutató után vízszintes vonalrajzi!

Bemutató után körrajzi!

Bemeneti mérés

óvodába lépő 4 éves gyermekek számára

Készítette: *Kissné Lemperger Mária*
gyógypedagógus

Gyermek neve: .....

VI. Közvetlen környezetére és a saját személyére vonatkozó ismeretei

- Ismeri saját vezeték és keresztnévét.....1
- Tudja anyja vezeték és keresztnévét 2
- Tudja apja vezeték és keresztnévét.....1
- Tudja testvérei keresztnévét.....1

	5
--	----------

VII. Szociális érettség

3. Önkiszolgálás terén

- Késsel szétválasztja az ételt.....1
- Evés után szalvétát használ 1
- Zárt szájjal eszik.....1
- Pohárból egy kézzel önállóan iszik 1
- Étkezés után rendet rak.....1
- Ételt önállóan szed 1
- Pólót, pulóvert felvesz 1
- Ki gombol nagy gombokat.....1
- Ruhát fogásra felakaszt 1
- Fogat mos.....1
- Cipőt, csizmát felvesz.....1
- Lehúzza a WC-t 1

	12
--	-----------

4. Társas viselkedés terén

- Reggelente sokáig sírdogál.....0
- Könnyen leválik anyjáról.....1
- Szívesen játszik másik gyermekkel.....1
- Az óvodai szabályokat megérti és betartja.....1
- Játékba bekapcsolódik.....1
- Szükségletét szóban megfogalmazza.....1
- Játékot kezdeményez.....1

	6
--	----------

VIII. Mozgásfejllettsége

3. Nagymozgás

- 5 lépést tesz egyensúlyozva egy gerendán.....1
- 5 másodpercig egy lábon tud állni.....1
- Helyben ugrál páros lábbal.....1
- Két lábbal leugrik kb. 75 cm magasról 1
- 25 cm-t ugrik távol.....1

	5
--	---

4. Finommozgás

- Eldob egy labdát.....1
- Bemutatás után papírt ketté tud hajtani.....1
- Bemutatás után kört tud rajzolni.....1
(2.sz. melléklet)
- Bemutatás után építőkockából várat épít (5 db-ból).....1
- Papírt tud vágni ollóval.....1
- Vonalvezetése határozott (1.sz. melléklet)*.....1
- Képet utasítás szerint kiszínez (1.sz. melléklet)*.....1

	7
--	---

IX. Kommunikáció

3. Beszédértés

- Testrészeit megmutatja (könyök, térd, váll, nyak) 1
- Két tagból álló utasítást megérti és végrehajtja, például:
- Hozd ide a polcra a könyvet és tedd le az asztalra.....1
- Állj fel és nyisd ki az ajtót, utána ülj vissza a székre!.....1

	3
--	---

4. Kifejező készség

- Beszéde mások számára érthető.....1
- Egy szót megismétel (ház, autó, játék, porszívó).....1
- Rövid mondatokat meg tud ismételni, például:
- Éva szeret óvodába járni. 1
- Feri a boltba ment.....1
- Számokat meg tud ismételni 3-5-, 1-7,.....1
  - 5-1-6.....1
- Képeket megnevez (tányér, vödör, kanál, pohár) 1

(mi ez? mutatom, mondja meg)40-41. oldal Iskolai sikerkalauz

	7
--	---

X. Értelmi funkciók

- Felismeri és megnevezi a kört, négyszöget, háromszöget.....1
- Öt tárgyat megszámlál.....1
- Tárgyat képpel egyeztet (pohár, kislány, kosár).....1
(hol van? mutasd meg)40-41. oldal Iskolai sikerkalauz
- Az alapszíneket egyezteti (piros, kék, zöld, sárga).....1
- Kockák, vagy gyöngyök 2 tagból álló színsorrendjét megismétli 1
(szurkálós gyöngy)
- Gyurmából hóembert formáz.....1
- Egyszerű embert lerajzol.....1
(

2.sz.melléklet)

	7
--	---

(

Összesen elérhető pontszám: **52**

Elért pontszám:.....

Eredmény:.....%

[Ide írhatja a szöveget]

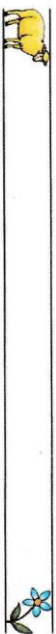
5.8. Grafomotorika

Mutasd meg az utat egyetlen határozott vonal meghúzásával!

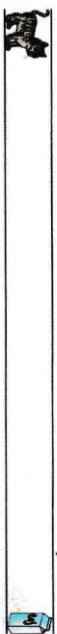
Vezesd az elefántot a barátjához!

Vezesd a bálnát a virághoz!

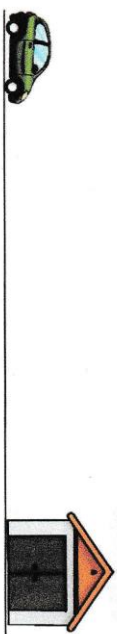
Vezesd a cicát a tejhez!

Vezesd az egert a sajthoz!

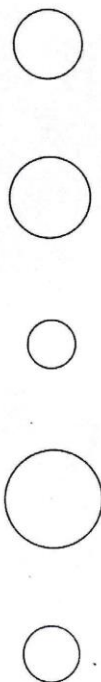
Vezesd végig a kisautót a garázshoz, vezető úton!

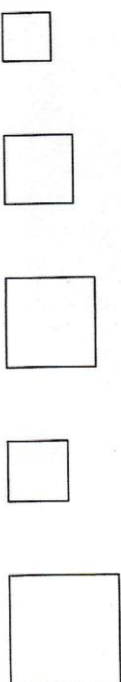
Kövessd keresztül a nyuszi útját a répből!

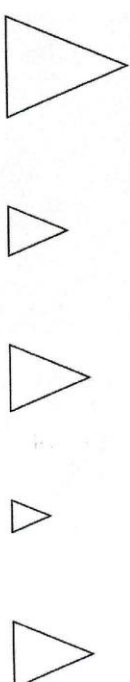
Kerkezd be a legnagyobb labdát a sorban! Színezd ki a legkisebbet kékkel!

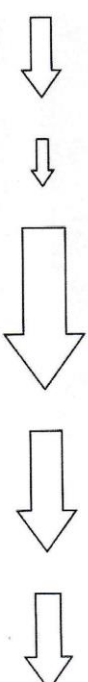
Melyik a legnagyobb doboz? Színezd pirosra!

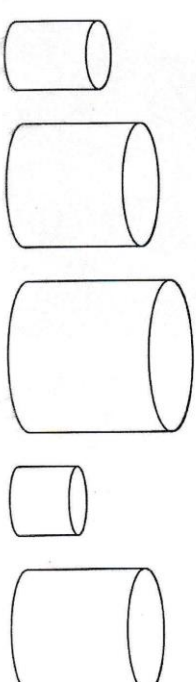
Rajzold körbe zölddel a legnagyobb házetetőt!

Keressd meg a legkisebb nyilat, és színezd sárgára!

A hordók közül melyik kettő egyforma nagy? Húzd alá a legkisebbre rajzolt csillagot!

Bemeneti mérés óvodába lépő 4 éves gyermek számára
Finommozgás mérése

Bemutató után körrajz

Értelmi funkciók mérése

Emberrajz

Bemeneti mérés

óvodába lépő 5 éves gyermekek számára

Készítette: *Kissné Lemperger Mária*
gyógypedagógus

Gyermek neve: .....

XI. Közvetlen környezetére és a saját személyére vonatkozó ismeretei

- Ismeri saját vezeték és keresztnévét.....1
- Tudja anyja vezeték és keresztnévét 1
- Tudja apja vezeték és keresztnévét.....1
- Tudja testvérei keresztnévét.....1
- Ismeri a város nevét, ahol lakik.....1
- Tudja hány éves.....1

	6
--	----------

XII. Szociális érettség

5. Önkiszolgálás terén

- Villával eszik.....1
- Evéshez megterít.....1
- Zárt szájjal eszik.....1
- Kitölti innivalóját.....1
- Étkezés után rendet rak.....1
- Ételt önállóan szed 1
- Nadrágot, pulóvert felvesz 1
- Kabátját, sapkáját önállóan felveszi.....1
- Ruháját összehajtja.....1
- Önállóan megmosakszik, megtörölközik.....1
- Cipőt, csizmát felvesz.....1
- WC papírt használ 1

	12
--	-----------

6. Társas viselkedés terén

- A reggeli óvodába érkezés problémamentes (késés, sírás nélkül).....1
- Érkezéskor, távozáskor köszön.....1
- Az óvodai szabályokhoz könnyen alkalmazkodik.....1
- Viselkedése társaival barátságos.....1
- Felnőttekkel udvarias.....1
- Játékot kezdeményez.....1
- Érdekeit tudja érvényesíteni agresszív megnyilvánulás nélkül.....1

	7
--	----------

XIII. Mozgásfejlettsége

5. Nagymozgás

- 10 lépést tesz egyensúlyozva egy gerendán.....1
- Tud kerékpározni pótkerékkel.....1
- Tud pótkerék nélkül kerékpározni.....1
- Kapaszkodás nélkül a lépcsőn váltott lábbal közlekedik 1
- Bordásfalra fel tud kapaszkodni és lejönni.....1

	5
--	---

6. Finommozgás

- Elkap egy labdát.....1
- Bemutatás után papírt négyfelé tud hajtani.....1
- Gyöngyöt tud fűzni 3 színből, tartva a sorrendet legalább 3x3-ig.....1
(gyöngy fűzés)
- Papírból kört ki tud vágni ollóval.....1
(megrajzolt kört vág ki)
- Keresztnevét nyomtatott betűvel le tudja írni.....1

	5
--	---

XIV. Kommunikáció

5. Beszédértés

- Hallott szöveget képpel egyeztet (Iskolai sikerkalauz 46 old).....4
(Hóésben c. vers.)*
- Három tagból álló utasítást megérti és végrehajtja, például:
- A mackót tedd a székre, vegyél le a polcról egy könyvet és add ide !.....2

	6
--	---

6. Kifejező készség

- Nem beszédhibás.....1
- Némán mondott szavakat hangosan megismétli (kutya, mókus, oroszlán)....1
- Képekről rövid mondatokat tud mondani színes kép alapján (Iskolai
sikerkalauz 41 old. 1 sz. kép).....2
- Számokat meg tud ismételni 3-0-5-, 1-2-7,.....1
  - 5-1-6-9, 4-8-2.....1

	6
--	---

XV. Értelmi funkciók

- 4 db-ra vágott állatfigura képét összeilleszti (Iskolai sikerkalauz 4 sz. melléklet maci képe).....1
- Ujjait meg tudja számolni (helyes ujjmozgással) 1
- Emlékezetből négy tárgyat (képet) meg tud nevezni.....1
(Iskolai sikerkalauz 1.sz . melléklet)
- Több, kevesebb fogalmát ismeri, helyesen alkalmazza (logikai készlet).....1
- Megkülönbözteti jobb és bal kezét 1
- Folytatni tudja a megkezdett mintát.....1
(1.sz melléklet ,csatolva)
- Részletezett emberrajzot készít.....1
(1.sz. melléklet, csatolva)

	7
--	---

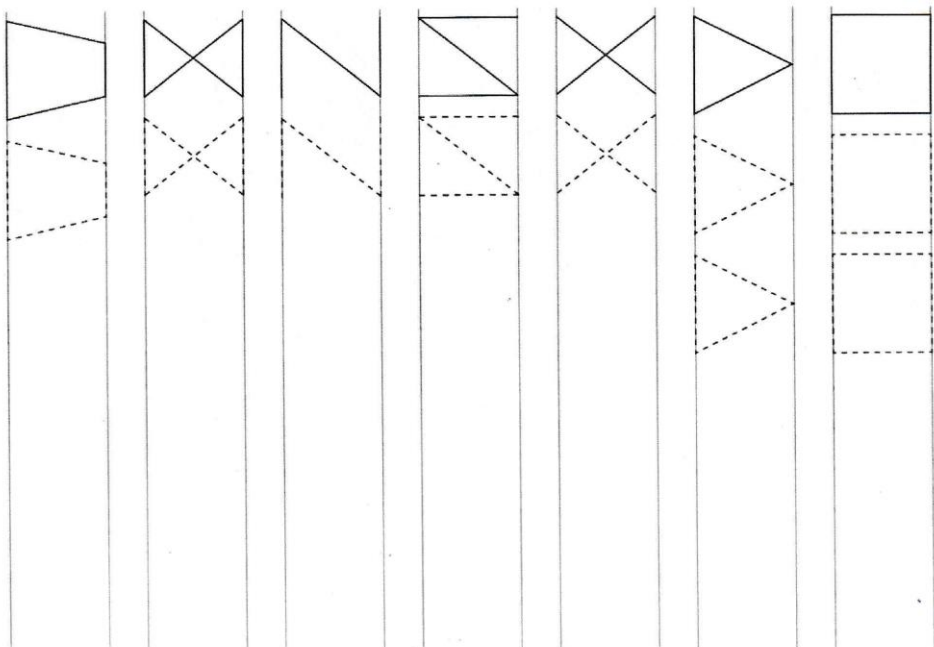
Összesen elérhető pontszám: **54**

Elért pontszám:.....

Eredmény:.....%

Bemeneti mérés óvodába lépő 5 éves gyermek számára
Értelmi funkció mérése

Folytasd a megkezdett mintát!

Részletes emberrajzi

1.sz. melléklet

Kimeneti mérés

3 éves gyermekek számára

Készítette: *Kissné Lemperger Mária*
gyógypedagógus

Gyermek neve: .....

XVI. Közvetlen környezetére és a saját személyére vonatkozó ismeretei

- Tudja saját vezeték és keresztnévét.....2
- Tudja anyja keresztnévét.....1
- Tudja apja keresztnévét.....1
- Tudja testvérei nevét.....1

	5
--	----------

XVII. Szociális érettség

7. Önkiszolgálás terén

- Kanállal, villával önállóan eszik.....1
- Cipőt felvesz.....1
- Pohárból önállóan iszik.....1
- Patentot nyit.....1
- Pulóvert, pólót, sapkát levesz.....1
- Kabátot kis segítséggel levesz.....1
- Zoknit felvesz.....1
- Szappannal kezet mos.....1
- Kezét, arcát megtörli.....1
- Megtörli az orrát.....1
- Jelzi, ha WC-re kell mennie.....1

	11
--	-----------

8. Társas viselkedés terén

- Könnyen leválik anyjáról.....1
- Szívesen játszik más gyermekkel.....1
- Tiltást megérti és betartja.....1
- Kapcsolatot kezdeményez.....2
- Osztozik másokkal.....2

	7
--	----------

XVIII. Mozgásfejllettsége

7. Nagymozgás

- Lépcsőn váltott lábbal 7 fokot kapaszkodás nélkül megy.....1
- Lábujjhegyen legalább 7 lépést meg tud tenni.....1
- Helyben ugrál páros lábbal.....1
- Két lábbal leugrik az utolsó lépcsőfokról.....1
- Pedált használva tud biciklizni 3 kerekű kerékpárral.....1

8. Finommozgás

	5
--	----------

- Nyújtott kézzel elkap egy labdát.....1
- Bemutatás után függőleges vonalat tud húzni.....1.sz.mell.....1
- Bemutatás után kört tud rajzolni.....1.sz. mell.....1
- Bemutatás után építőkockából tornyot épít (5 db-ból).....1
- Papírt tud vágni ollóval.....1
- Kancsóból vizet tud tölteni.....1

	6
--	----------

XIX. Kommunikáció

7. Beszédértés

- Testrészeit megmutatja (kar, térd, has, nyak).....2
- Két tagból álló utasítást megérti, végrehajtja
- Fogd meg a ceruzát és tedd a polcra!.....1
- Vedd le a kabátodat és akaszd fel a fogasra!.....1

	4
--	----------

8. Kifejező készség

- Nem beszél.....0
- Egy szót megismétel (ház, autó, játék, porszívó).....1
- Beszéde mások számára érthető.....1
- Rövid mondatokat meg tud ismételni
- Az én barátom Péter.....1
- Anya a boltban vásárolt.....1
- Számokat meg tud ismételni 5-3, 4-6,.....1
  - o 8-5-2
- Képeket megnevez (virág, cica, fa, kislány).....1

	6
--	----------

XX. Értelmi készségek

- Tárgyakat (golyókat)szín szerint válogat.....1
- Két tárgyat megszámlál.....1
- Tárgyat képpel egyeztet (virág, autó, labda).....1
- Forma szerint tárgyakat (logikai készlet) válogat.....1
- Nagyság szerint tárgyakat válogat.....1
- Kicsi és nagy fogalmát felismeri (Iskolai sikerkalauz 17.old.).....1*

	6
--	----------

Összesen elérhető pontszám: **50**

Elért pontszám:.....

Eredmény:.....%

1.sz. melléklet

Kimeneti mérés 3 év es gyerek számára

Finommozgás mérése

Függőleges vonal húzása

Kör rajzolása

Kimeneti mérés

4 éves gyermekek számára

Készítette: *Kissné Lemperger Mária*
gyógypedagógus

Gyermek neve: .....

XXI. Közvetlen környezetére és a saját személyére vonatkozó ismeretei

- Ismeri saját vezeték és keresztnévét.....1
- Tudja anyja vezeték és keresztnévét 2
- Tudja apja vezeték és keresztnévét.....1
- Tudja testvérei keresztnévét.....1

	5
--	---

XXII. Szociális érettség

9. Önkiszolgálás terén

- Késsel szétválasztja az ételt.....1
- Evés után szalvétát használ 1
- Zárt szájjal eszik.....1
- Pohárból egy kézzel önállóan iszik 1
- Étkezés után rendet rak.....1
- Ételt önállóan szed 1
- Pólót, pulóvert felvesz 1
- Ki gombol nagy gombokat.....1
- Ruhát fogásra felakaszt 1
- Fogat mos.....1
- Cipőt, csizmát felvesz.....1
- Lehúzza a WC-t 1

	12
--	----

10. Társas viselkedés terén

- Reggelente sokáig sírdogál.....0
- Könnyen leválik anyjáról.....1
- Szívesen játszik másik gyermekkel.....1
- Az óvodai szabályokat megérti és betartja.....1
- Játékba bekapcsolódik.....1
- Szükségletét szóban megfogalmazza.....1
- Játékot kezdeményez.....1

	6
--	---

XXIII. Mozgásfejlettsége

9. Nagymozgás

- 5 lépést tesz egyensúlyozva egy gerendán.....1
- 5 másodpercig egy lábon tud állni.....1
- Helyben ugrál páros lábbal.....1
- Két lábbal leugrik kb. 75 cm magasról 1
- 25 cm-t ugrik távol.....1

	5
--	---

10. Finommozgás

- Eldob egy labdát.....1
- Bemutatás után papírt ketté tud hajtani.....1
- Bemutatás után kört tud rajzolni.....1
- Bemutatás után építőkockából várat épít (5 db-ból).....1
- Papírt tud vágni ollóval.....1
- Vonalvezetése határozott (1.sz.melléklet.)*.....1
- Képet utasítás szerint kiszínez (1.sz. melléklet)*.....1

	7
--	---

XXIV. Kommunikáció

9. Beszédértés

- Testrészeit megmutatja (könyök, térd, váll, nyak) 1
- Két tagból álló utasítást megérti és végrehajtja, például:
- Vedd le a mackót a polcra és hozd ide!.....1
- A ceruzát tedd a polcra és utána ülj vissza a helyedre!.....1

	3
--	---

10. Kifejező készség

- Beszéde mások számára érthető 1
- Egy szót megismétel (ablak, róka, gyurma, gyümölcs).....1
- Rövid mondatokat meg tud ismételni, például:
- Katinak piros cipője van. 1
- Józsika ügyesen rajzol.....1
- Számokat meg tud ismételni 2-4-, 3-8,.....1
  - 6-2-9.....1
- Képeket megnevez (szekrény, tányér, bögre, szőlő) 1

	7
--	---

XXV. Értelmi funkciók

- Felismeri és megnevezi a kört, négyszöget, háromszöget.....1
- Öt tárgyat megszámlál.....1
- Tárgyat képpel egyeztet pl:(szék, labda, kanál).....1
- Az alapszíneket egyezteti (piros, kék, zöld, sárga).....1
- Korongok, vagy pálcikák 2 tagból álló színsorrendjét megismétli 3-szor 1
- Gyurmából hóembert formáz.....1
- Egyszerű embert lerajzol...../2.sz. melléklet/.....1

	7
--	---

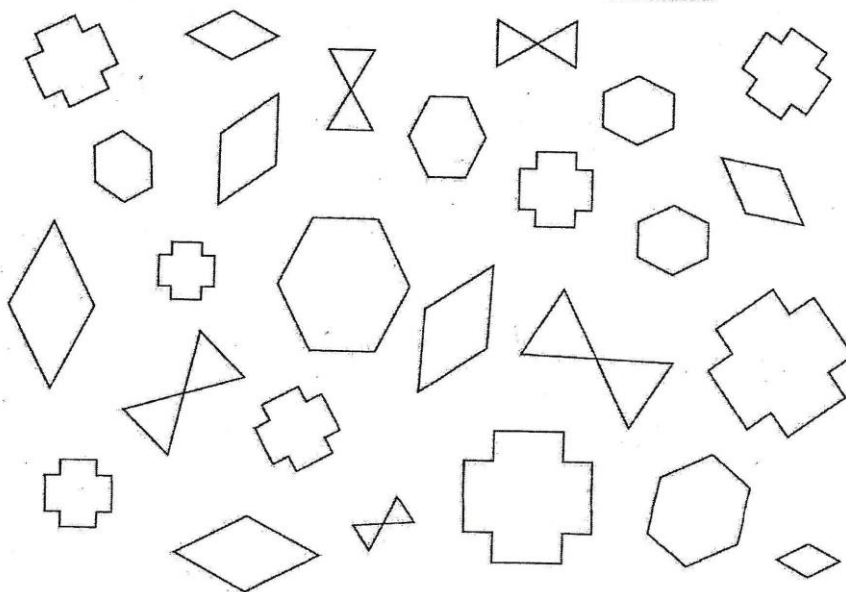
Összesen elérhető pontszám: **52**

Elért pontszám:.....

Eredmény:.....%

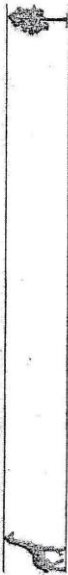
1. sz. melléklet

Keressd meg az összes sáfkány formát! Színezd ki őket kedved szerint!

Kimeneti mérés 4 éves gyerekek számára

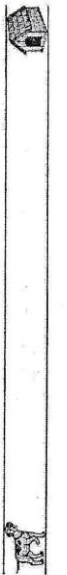
Vezesd a zaráfata fájhoz!

Vezesd a kislőt az aljüdekhöz!

Segíts a kutyusnak bemenni a házba!

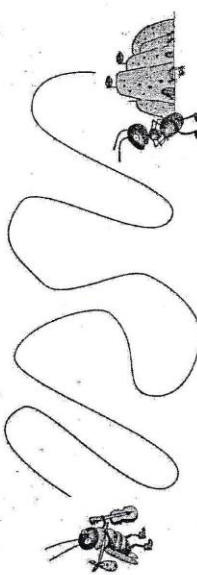
Vezesd a sirtit az almához!

Vezesd a srtint a villamosra! (Vezesd a srtint a jelzólámpához piros cseruzával!)

Vezesd a ticsköt a hangyabolyhoz, amilyen pontosan csak tudod!

2.SZ MELLÉKLET

Kimeneti mérés 4 éves gyermekek számára

Értelmi funkciók- emberrajz / egyszerű ember /

Kimeneti mérés

5 éves gyermekek számára

Készítette: *Kissné Lemperger Mária*
gyógypedagógus

Gyermek neve: .....

XXVI. Közvetlen környezetére és a saját személyére vonatkozó ismeretei

- Ismeri saját vezeték és keresztnévét.....1
- Tudja anyja vezeték és keresztnévét 1
- Tudja apja vezeték és keresztnévét.....1
- Tudja testvérei keresztnévét.....1
- Ismeri a város nevét, ahol lakik.....1
- Tudja hány éves.....1

	6
--	----------

XXVII. Szociális érettség

11. Önkiszolgálás terén

- Villával eszik.....1
- Evéshez megterít.....1
- Zárt szájjal eszik.....1
- Kitölti innivalóját.....1
- Étkezés után rendet rak.....1
- Ételt önállóan szed 1
- Nadrágot, pulóvert felvesz 1
- Kabátját, sapkáját önállóan felveszi.....1
- Ruháját összehajtja.....1
- Önállóan megmosakszik, megtörölközik.....1
- Cipőt, csizmát felvesz.....1
- WC papírt használ 1

	12
--	-----------

12. Társas viselkedés terén

- A reggeli óvodába érkezés problémamentes (késés, sírás nélkül).....1
- Érkezéskor, távozáskor köszön.....1
- Az óvodai szabályokhoz könnyen alkalmazkodik.....1
- Viselkedése társaival barátságos.....1
- Felnőttekkel udvarias.....1
- Játékot kezdeményez.....1
- Érdekeit tudja érvényesíteni agresszív megnyilvánulás nélkül.....1

	7
--	----------

XXVIII. Mozgásfejlettsége

11. Nagymozgás

- 10 lépést tesz egyensúlyozva egy gerendán.....1
- Tud kerékpározni pótkerékkel.....1
- Tud pótkerék nélkül kerékpározni.....1
- Kapaszkodás nélkül a lépcsőn váltott lábbal közlekedik 1
- Bordásfalra fel tud kapaszkodni és lejönni.....1

	5
--	---

12. Finommozgás

- Elkap egy labdát.....1
- Bemutatás után papírt négyfelé tud hajtani.....1
- Gyöngyöt tud fűzni 3 színből, tartva a sorrendet legalább 3x3-ig.....1
- Papírból kört ki tud vágni ollóval.....1
- Keresztnevét nyomtatott betűvel le tudja írni.....1

	5
--	---

XXIX. Kommunikáció

11. Beszédértés

- Hallott szöveget képpel egyeztet (Iskolai sikerkalauz 47 old.).....4*
Három tagból álló utasítást megéri és végrehajtja, például:
  - A ceruzát tedd a polcra, utána vedd ki a macit a fiókból és hozd ide !.....2

	6
--	---

12. Kifejező készség

- Nem beszédhibás.....1
- Némán mondott szavakat hangosan megismétli (kutya, mókus, oroszlán)....1
- Képekről rövid mondatokat tud mondani színes kép alapján
- Iskolai sikerkalauz 41 oldal alsó kép.....2*
- Számokat meg tud ismételni 2-3-8, 6-5-7,.....1
  - 4-0-6-9,1- 4-8-2.....1

	6
--	---

XXX. Értelmi funkciók

- 4darabból álló puzzle-t összerak (iskolai sikerkalauz 4. sz. melléklet nyuszi képe).....1
- Ujjait meg tudja számolni(helyes ujjmozgással).....1
- Emlékezetből négy tárgyat (képet) meg tud nevezni.....1
- Több, kevesebb fogalmát ismeri, helyesen alkalmazza.....1
- Megkülönbözteti jobb és bal kezét 1
- Folytatni tudja a megkezdett mintát (1.sz. melléklet).....1
- Részletezett emberrajzot készít.....(1.sz.melléklet).....1

	7
--	---

Összesen elérhető pontszám: **54**

Elért pontszám:.....

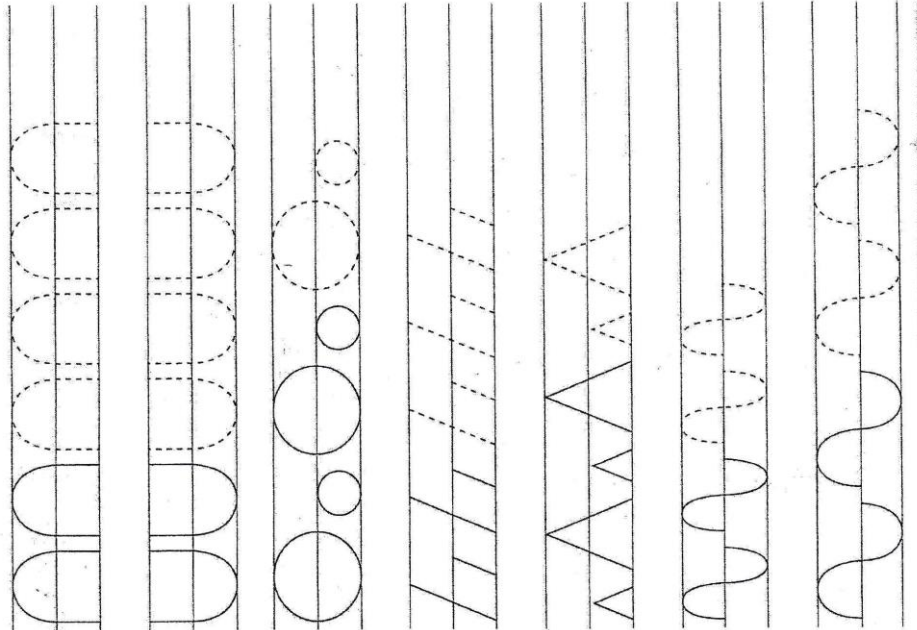
Eredmény:.....%

1.sz. melléklet

Emberrajz

Kimeneti mérés 5 éves gyermekek számára

Folytasd a megkezdett mintát!

63

Felhasznált Irodalom:

Az óvodai nevelés programja- Országos Pedagógiai Intézet 1989

A pedagógiai program jogszabályi háttere:

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény.

A kormány 363/2012. (XII.17.) kormányrendelete az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról.

20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról.

2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról.

1997. évi XXXI. törvény a gyermekvédelemről és gyámügyi igazgatásról.

Az 1998. évi XXVI. törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségének biztosításáról.

15/1998. (IV.30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről.

26/1997. (IX. 3.) NM rendelet az iskola-egészségügyi ellátásról.

277/1997. (XII. 22.) Korm. rendelet a pedagógus-továbbképzésről, a pedagógus-szakvizsgáról, valamint a továbbképzésben részt vevők juttatásairól és kedvezményeiről.

2023. évi LII. törvény a pedagógusok új életpályájáról.

401/2023. (VIII.30.) Korm. rendelet a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény végrehajtásáról.

Az óvoda hatályos Alapító Okirata.

A Pedagógiai Program felülvizsgálatát befolyásoló tartalom:

Az EFOP-3.1.5-16-2016-00001 A tanulói lemorzsolódással veszélyeztetett intézmények támogatása projekt céljai.